

Tɔnɔ kɔlɔ ba na pɔpɔnti ba pa
EBRU TIINƏ tɪn

Tɔnɔ kɔlɔ ba na pɔpɔnti ba pa Ebru tiinə tɪn na bri
dɪbam kɔlɔ tɪn mɔ tɪntɔ

Ebru tiinə yɪ Zwifə bam yɪrɪ dɪdoŋ mɔ. Dɪ yəri wɔlɔ
na pɔpɔnti tɔnɔ kɔntɔ tɪn. O nan pɔpɔnti o pa Zezi
nɔɔna balɔ na nɛ yaara zanzan tɪn mɔ. O ma pɔpɔnti
sɪ ba yɪ yagɪ Wɛ cwəŋə tɔgɪm. O ma pa ba na baari sɪ
ba taa zɪgɪ kəŋkəŋ, dɪ ba na lwarɪ nɪ dɪ Yuutu Zezi na kɪ
kɔlɔ tɪn na dwe woŋo maama te tɪn ŋwaantɪ.

Tɔnɔ kɔm dɛ yigə kɔ bri nɪ Wɛ tɔgɪ Dɪ Bu Zezi
ŋwaantɪ mɔ Dɪ bri Dɪ tɪtɪ dɪ nabiinə, yɪ Wɛ daa bá wəli
kɔlɔkɔlɔ kɔntɔ baŋa nɪ. Zezi nan dwe Wɛ nijɔŋnə balɔ
dɛɛn na wɔra tɪn, o dwe Wɛ malɛsɪ sɪm, o dwe Moyisi dɪ
Zozwe dɪ (pɔɔrɪm 1-3).

Zezi dwe Wɛ kaantɪm tiinə balɔ dɛɛn na wɔra tɪn, o yɪ
Wɛ kaantɪm tu wɔlɔ na wɔra maŋa maama tɪn mɔ. Zezi
na dwe Wɛ kaantɪm tiinə bam maama tɪn mɔ paɪ nɔɔna
naɪ vrɪm cɪga cɪga lwarɪm dɪ tɔbɔntɪ wɔntɪ. Yɪsɪrayɛli
tiinə dɛɛn na yəni ba ma varɪm ba kaantɪ ba pa Wɛ tɪn,
kɔ yɪ Zezi Krisi tɔbɔntɪ dɪm nyɪnyɔgɔ mɔ (pɔɔrɪm 4-10).

Tɔnɔ kɔm tiim jəgə nɪ kɔ pɛ nɔɔna bam baari mɔ,
sɪ ba taa ve yigə Wɛ cwəŋə kam wɔntɪ. Kɔ bri faŋa faŋa
Wɛ nɔɔna bam na kɪ ba wɔ-dɪdɔa dɪ Wɛ te tɪn, yɪ kɔ
kwe balɔ na wɔ karɪmɪ-kɔ tɪn sɪ ba tɪgɪ Zezi yɪrantɪ, sɪ
ba taa nii Zezi sɪ ba taa tɔg-o dɪ ba wɔ maama, sɪ ba sɛ
cam dɪ yaara, sɪ ba zɪgɪ kəŋkəŋ sɪ kɔ vu kɔ yɪ kweelim
dɛ (pɔɔrɪm 10-13).

Wɛ tɔgɪ Dɪ Bu Zezi ŋwaantɪ mɔ Dɪ ŋɔɔntɪ dɪ dɪbam

¹ Faja faja tɪn, WƐ dƐƐn ŋɔɔnt dɪ dɪbam nabaara bam kuni zanzan mʊ. Dɪ dƐƐn yəni Dɪ pa Dɪ nijɔɔnə bam mʊ ŋɔɔnt wəənu dwi təri təri dɪ ba. ² Kʊ daart lele kuntu na yɪ lʊɡʊ baɲa kweelim maɲa tɪn, WƐ laan pƐ Dɪ Bu mʊ ba o ŋɔɔnt Dɪ taant dɪ dɪbam. WƐ dƐ wʊntʊ ŋwaant mʊ Dɪ kɪ lʊɡʊ baɲa dɪ wɛyuu wəənu maama, yɪ Dɪ pa-o ni sɪ o ba o taa te wəənu maama. ³ WƐ Bu wʊm mʊ jɪɡɪ pooni dɪlʊ na brɪ WƐ paart-zulə yam na yɪ te tɪn. O maa jɪɡɪ o Ko WƐ nyɪnyʊɡʊ fast. O ni-taant maa jɪɡɪ dam yɪ dɪ pat wəənu maama fɔɡɪ tɪ zɪɡa.

O ma ba o saart nɔɔna lwartɪm o fɔɡɪ-ba o pa ba ji lanyɪrant, yɪ o laan joori o di Baɲa-WƐ te o vu o jəni Dɪ jazɪm nɪ. ⁴ Kuntu tɪn, Baɲa-WƐ Bu dwe WƐ malest sɪm, dɪ WƐ na pƐ-o yɪrɪ dɪlʊ na daga dɪ dwe sɪntʊ na jɪɡɪ yɪra yalʊ tɪn ŋwaant.

Zezi Kriɪ dwe WƐ malest sɪm maama

⁵ Kʊ na yɪ malest sɪm, WƐ wʊ fɔɡɪ Dɪ ta dɪ maleka Dɪ wɪ:

«Nmʊ mʊ yɪ amʊ Bu,
yɪ zɪm amʊ dɪ jɪɡɪ nmʊ Ko.»

WƐ nan wʊ tagɪ maleka kalʊkalʊ taant Dɪ wɪ:

«Amʊ wʊ ta yɪ ka Ko,
sɪ ka dɪ taa yɪ amʊ bu.»

⁶ Kʊ daart maɲa kalʊ WƐ na lagɪ Dɪ tʊɲɪ Dɪ Bu-dʊa kam sɪ o ba lʊɡʊ baɲa tɪn, Dɪ tagɪ Dɪ wɪ:

«Malest sɪm maama maɲɪ sɪ sɪ kuni doonə mʊ sɪ zul-o.»

⁷ Kʊ nan na yɪ malest sɪm, WƐ tagɪ sɪ taant Dɪ wɪ:

Sɪ yɪ dɪntʊ tɪntʊɲna mʊ,
yɪ Dɪ pa sɪ nyɪ nɪ viu dɪ min-vwɪ te,
sɪ sɪ taa tʊɲɪ sɪ pa-Dɪ.

⁸ Kʊ daart kʊ na yɪ WƐ Bu wʊm, Dɪ tagɪ o taant Dɪ wɪ:

«Nmʊ yɪ WƐ mʊ, n paart dɪm wʊ ta wʊra
sɪ kʊ taa ve maɲa kalʊ na ba ti tɪn.

Nmυ wó ta n te n nɔɔna bam dɪ cɪga.

⁹ Nmυ soe cɪga cwəŋə,
yɪ n daart n culi balɔɔ.

Kuntυ ɲwaant mυ n Ko Baŋa-WE pɛ nmυ na wɔpɔlo
lanytrant dɪ zulə n dwəni balɔ maama na wɔra
dɪ nmυ tɪn.»

¹⁰ WE ta tagɪ Dɪ wl:

«Nmυ wɔlɔ na yɪ wəənu maama Yuutu tɪn mυ kɪ lɔgɔ
baŋa pulim nɪ,

yɪ n ta kwəri n ma n jɪa n kɪ wɛyuu wəənu maama.

¹¹ Wəənu tɪm kuntυ maama wó ba tɪ cɔgɪ,

kɔ daart nmυ nan wɔra mυ maŋa maama.

Wəənu tɪm kuntυ maama wó ba tɪ doori nɪ gɔɔɔ na yəni
kɔ doori te tɪn.

¹² Tɪ wó ba tɪ lɪrɪ, yɪ n kukuli-tɪ n tiŋi nɪ n na kukuli
gwar-dɔŋo n tiŋi yɪ n daart n ləni gwar-dɔŋɔ n
zɔ te tɪn.

Nmυ nan ta wó ta n yɪ nɪ n na maŋɪ n yɪ te tɪn mυ.

N ɲwɪa bá fɔgɪ ka tɪ.»

¹³ WE dɛɛn wɔ fɔgɪ Dɪ ta dɪ Dɪ malɛst sɪm kalɔkalɔ Dɪ
wl:

«Ba n jəni a jazɪm nɪ,

sɪ a kɪ n dɔna maama n nɛ kuri nɪ sɪ n nɔ-ba nɪ tɪga te.»

Kɔ yɪ Dɪ Bu wɔm yɪrɪant mυ Dɪ tagɪ kuntυ.

¹⁴ Malɛst sɪm laŋa nan yɪ ta mυ? Sɪ nɪt nɪ jwəəru mυ
te, sɪ ba jɪgɪ yɪra nɪ nabiinə te. Sɪntɔ yɪ sɪlɔ na tɔŋɪ sɪ
pa WE tɪn mυ. WE maa yəni Dɪ tɔŋɪ-sɪ, yɪ sɪ ve sɪ zəni
balɔ na wó na vrɪm tɪn.

2

Dí wɔ maŋɪ sɪ dí vɪn WE vrɪm dɪm

¹ Kuntυ ɲwaant mυ kɔ maŋɪ sɪ dí kwaant dí taá
jɪgɪ WE kwərə kalɔ dí na ni tɪn lanytrant, sɪ dí yɪ ywəri
WE cwəŋə kam wɔnɪ. ² WE na tɔgɪ Dɪ malɛst sɪm jɪŋa

Dl pa dí nabaara bam kwərə kalu tɪn jɪgt kuri lanyɪrant. Nɔɔnɔ na wɔ sɛ-ka yɪ o na cɔgt Dl niə yam, kɔntɔ tu maɲɪ st o na cam mɔ kɔ maɲɪ dɪ o na kɪ te tɪn. ³ Kɔ laan nan na yɪ dɪbam balɔ Wɛ na dɛ Dl Bu wɔm ɲwaant Dl pa dí lwarɪ Dl kwərə kam tɪn, dí yigə na tərə dɪ o vrɪm dɪm kɔntɔ dɪ na dwe malɛst sɪm na brɪ kulɔ tɪn, dí wó want dí lu na? Dí Yuutu Zezi mɔ dɛ yigə o ɲɔɔnt Wɛ vrɪm dɪm kɔntɔ taant o brɪ nɔɔna. Balɔ na ni-dɪ kɔntɔ tɪn laan ma daart ba ta ba brɪ dɪbam nɪ kɔ yɪ cɪga mɔ. ⁴ Wɛ tɪtɪ dɪ ma brɪ nɪ kɔ yɪ cɪga, dɪ Dl na pɛ ba kɪ wo-kɪnkagɪla dwi tərɪ tərɪ dɪ wənu tɪlɔ na brɪ Dl dam tɪn. Dl ma daart Dl pa ba maama Dl Joro kɔm dam, st ba ma tɔɲɪ te dɪ te Dl wɔbɔɲa na lagɪ tɪn.

Zezi mɔ yɪ wɔlɔ na vrɪ dɪbam tɪn

⁵ Lu-dɔɲɔ kulɔ na maa bɪntɪ yɪ dí tɛ kɔ taant tɪn, kɔ daɪ nɪ malɛst sɪm mɔ Wɛ pɛ dam st st taa te-kɔ.

⁶ Wɛ tɔnɔ kɔm wɔnt nɔɔnɔ wɔdɔɲ tagɪ o wɪ:

«Nabiinu yɪ bɛɛ mɔ,

yɪ nmɔ Baɲa-Wɛ guli o gulə?

Nabiinu bu yɪ bɛɛ mɔ,

yɪ nmɔ nii o baɲa nɪ kɔntɔ?

⁷ Nmɔ pɛ o ba mat dɪ malɛst sɪm maɲa fɪnfɪtɪn wɔnt mɔ,

yɪ n laan pa o di paart yɪ o na zulə.

⁸ N ma n daart n kɪ wənu maama o nɛ kuri nɪ.»

Kɔ na tagɪ kɔ wɪ, «Wɛ kɪ wənu maama o dam kuri nɪ» tɪn, kɔ lagɪ kɔ ta nɪ kulɔkulɔ tərə o na ba te-kɔ. Kɔ

nan yɪ cɪga mɔ nɪ, lele kɔntɔ dí daa ta wɔ nɛ nɪ wənu maama wɔ nabiinə dam kuri nɪ. ⁹ Dí nan ye nɪ, kɔ yɪ Zezi mɔ Wɛ pɛ o tu o tɪtɪ o wɔ yɪ malɛst sɪm maɲa fɪnfɪtɪn wɔnt mɔ, yɪ o laan ba o na paart-zulə dɪ tiə, o na sɛ o yaart o tɪ tɪn ɲwaant. Kɔntɔ mɔ Wɛ tɔgt Dl zaant dɪm

ɲwaant Dɪ pa Zezi læni nabiinæ maama yuu nt o ti ba vɪɪm ɲwaant.

¹⁰ Kɔ maɲt dɪ Wɛ dɪɓ na kɪ woɲo maama Dɪ tɪtɪ ɲwaant tɪn wɔbɔɲa mɔ, sɪ Dɪ pa Zezi na yaara, sɪ o laan want o vɪɪ nabiinæ zanzan sɪ ba ji Wɛ biæ, sɪ ba daart ba na paart-zulæ. Kɔ yɪ Zezi mɔ pat nɔɔna na vɪɪm Wɛ tee nt.

¹¹ Zezi ta mɔ yɪ wɔɓ na pat nabiinæ jɪgt wɔ-pono Wɛ yigæ nt tɪn. Wɔntɔ dɪ o na pɛ balɔ maama jɪgt wɔ-pono tɪn yɪ ko didɔa biæ mɔ. Kɔntɔ ɲwaant mɔ o bæ-ba nt o ko-biæ, yɪ kɔ ba jɪgt cavɪɪra did-o. ¹² Mɔ kɔ kuri o tagɪ dɪ Wɛ o wɪ:

«Amɔ wɔ pa nmɔ yɪɪ zaɲt a ko-biæ bam tɪtɪɪ nt, yɪ a zɪgt ba wɔnt a leeni a zuli nmɔ.»

¹³ O daa ta maa wɪ:

«Amɔ wɔ kwe a wɔ maama a pa Wɛ.»

O ma daa ta ta o wɪ:

«Nii-na amɔ dɪ biæ balɔ Wɛ na kɪ amɔ jɪɲa nt tɪn.»

¹⁴ Balɔ nan na yɪ Wɛ biæ tɪn yɪ nabiinæ mɔ, yɪ ba jɪgt yɪra dɪ jana. Kɔntɔ ɲwaant mɔ Zezi dɪ dɛɛn tɔgt o ji nabiinu, sɪ o want o tɔgt o tɔntɪ dɪm ɲwaant o cɔgt wɔɓ na pat tɔntɪ jaant nɔɔna tɪn. Wɔntɔ mɔ yɪ sɔtaant. ¹⁵ Zezi na want tɔntɪ kɔntɔ tɪn, kɔ pɛ o want o vɪɪ balɔ na fɔna dɪ tɔntɪ tɪn o yagɪ. Bantɔ ɲwɪa kam maama wɔntɪ ba yɪ nt gambɛ mɔ te, ba na kwart tɔntɪ tɪn ɲwaant. ¹⁶ Dɪ laan nan lwart nt kɔ dat malest sɪm mɔ o tu sɪ o zæni. O tu sɪ o zæni Abraham dwi tiinæ bam mɔ. ¹⁷ Mɔ kɔ kuri o jigi nabiinu yɪ o sɪntɪ o nyɪ dɪ o ko-biæ bam woɲo maama wɔntɪ. Kɔntɔ mɔ pɛ-o cwɔɲæ, sɪ o taa yɪ Wɛ kaantɪm yuutu wɔɓ na jɪgt ba ɲwaɲa lanyɪɪɪnt yɪ o tɔɲɪ o pa Wɛ dɪ cɪga ba ɲwaant tɪn. Kɔntɔ mɔ pɛ o wat o saartɪ ba lwartɪm yɪ o pa ba fɔgt dɪ Wɛ. ¹⁸ Kɔntɔ, Zezi tɪtɪ na nɛ maɲɪm dɪ yaara tɪn, o laan wɔ want o

zəni balb na wɔ yaara dɪ maŋɪm wɔnɪ tɪn sɪ ba taa jɪgɪ pu-dɪa.

3

Zezi dwe Moyisi

¹ A ko-biə-ba, abam yɪ Wɛ nɔɔna mɔ. Dɪ ma bəŋi abam sɪ á tɔgɪ á na ywəəni Dɪ sɔŋɔ nɪ. Nan lwart-na nɪ Zezi mɔ yɪ wɔlɔ Wɛ na tɔŋɪ, sɪ o ba o ji Dɪ kaanɪm yuutu dɪbam Wɛ cwəŋə tɔgɪm dɪm ŋwaanɪ. ² Wɛ mɔ pɛ-o tɪtɔŋɪ dɪm kɔntɔ. O maa tɔŋɪ o pa Wɛ dɪ cɪga. Kɔ nan yɪ bɪdwi mɔ dɪ Moyisi dɪ dɛɛn na nii Wɛ nɔɔna bam baŋa nɪ dɪ cɪga te tɪn. ³ Zezi nan sɪnɪ o maŋɪ sɪ o na zulə o dwəni Moyisi, bɛŋwaanɪ nɔɔnɔ wɔlɔ na lɔgɪ sɔŋɔ tɪn mɔ na zulə o dwe sɔŋɔ kɔm tɪtɪ. ⁴ Sɔŋɔ nan tərə yɪ kɔ daɪ nɔɔnɔ mɔ lɔgɪ-kɔ. Wɛ nan mɔ yɪ wɔlɔ na kɪ wɔŋo maama tɪn. ⁵ Moyisi dɛɛn yɪ tɪntɔŋnɔ mɔ, yɪ o tɔŋɪ dɪ cɪga Wɛ nɔɔna bam ŋwaanɪ. O ma da yigə o brɪ-ba Wɛ cɪga kalɔ na wɔ ba ka lwart jaja tɪn. ⁶ Kɔ daari Zezi Krisi mɔ yɪ sɔŋɔ kɔm tɪtɪ bu cɪga cɪga, yɪ o te sɔŋɔ kɔm. Dɪbam mɔ yɪ sɔŋɔ kɔm kɔntɔ, dɪ dɪ na zɪgɪ kəŋkəŋ dɪ pu-dɪa yɪ dɪ brɪ dɪ wɔpolo nɪ dɪ jɪgɪ tɪna Wɛ tee nɪ.

Wɛ na wɔ pa Dɪ nɔɔna bam siun te tɪn

⁷ Kɔntɔ ŋwaanɪ sɛ-na Wɛ Joro kɔm na tagɪ te kɔ wɪ:
«Abam zɪm na ni Wɛ kwərə kam,
⁸ á yɪ zaŋɪ á digili á bɪcara,
nɪ á nabaara bam dɛɛn na vɪn Wɛ ni,
yɪ ba kwəri ba maŋɪ-Dɪ ba nii te maŋa kalɔ ba na wɔ
kagɔa kam wɔnɪ tɪn.»

⁹ Wɛ maa wɪ:

«Abam nabaara bam dɛɛn nɛ amɔ na kɪ kɔlɔ maama dɪ
ba bɪna fiinna tɪn,
yɪ ba daa ta tiini ba kwaanɪ ba maŋɪ amɔ sɪ ba nii.

¹⁰ Kuntv ḡwaant mv amv bant zaḡt dī nōona bam kuntv,

yt a ta a wī:

«Kv yt ba paalt ba ywəri mv maḡa maama,

yt ba vīn st ba tōḡt amv cwe sīm.»

¹¹ Amv ban-zōḡō kum ma pa a ta a du dī ba a wī:

«Amv brī a bá pa-ba cwəḡə st ba zv amv woro kum wv ba na siun.» »

¹² A ko-biə-ba, cv-na á tītī st abam wvbwvbwv yt taá jḡt wvbwv-lwaanv o bīcart nī, st kv pa o yt kī o wv-dīdva dī ḡwīa Tu Wē, st o daart o yagt Wē cwəḡə tōḡm.

¹³ Nan taá zəni-na daant maḡa maama, st kv pa á taá jḡt pu-dīa, nī Wē kwərə kam ta na ḡōōnt dī dībam zīm te tīn, st abam wvbwvbwv yt pa lwartm gan-o st o pa o bīcart digili dī Wē. ¹⁴ Dībam nan tōḡt dī Zezi Krisi dī ji Wē biə mv, dī dī na zḡt kəḡkəḡ, nī dī na puli dī kī dī wv-dīdva dī Wē te tīn, st kv vu kv yi kweelim.

¹⁵ Kv yt nī Wē tōḡō kum na tagt te kv wī:

«Abam zīm na nī Wē kwərə kam,

á yt zaḡt á digili á bīcara,

nī á nabaara bam dēen na vīn Wē ni te tīn.»

¹⁶ Balv dēen na nī Wē kwərə kam yt ba vīn Dī ni tīn yt bra mv? Ba yt balv maama Moyisi dēen na tōḡt ba yigə o ja-ba o nuḡi Ezipi tīv kum wvnt tīn mv. ¹⁷ Wē bant dēen zaḡt dī bra mv bīna fiinna tīn? Kv yt nōona balv na kī lwartm kagva kam wvnt yt Wē pa ba tī da tīn mv.

¹⁸ Wē na dugi Dī wī, dīntv brī Dī bá pa-ba cwəḡə st ba zv Dī woro kum wv ba na siun tīn, kv yt bra mv Dī tēa? Kv yt balv na wv sē Dī ni tīn mv.

¹⁹ Kuntv mv pē dī lwart nī, Wē na wv pē-ba cwəḡə st ba zv Dī woro kum wv tīn, kv yt ba na wv kī ba wv-dīdva dī Dī tīn ḡwaant mv.

4

¹ WE na goni Dl ni si Dl pa nɔɔna zu Dl woro kum wu ba na siun tin daa ta wura. Dibam nan manɔ si dí taá yiri dí titi mu, si nɔɔn-nɔɔnu yi zaɔi o ba o dari ni o wu zu WE woro kum kuntu wu. ² Dibam manɔ dí ni WE kwər-ywəɔə kam, ninɛɛni dí nabaara bam dɛɛn di na ni-ka te tin. Bantu nan na ni-ka tin, ba wu pɛ ka ja kuri di ba, bɛɔwaani ba wu ki ba wu-didwa si ba tɔgi WE na tagi kulɔ tin. ³ Dibam balɔ na ki dí wu-didwa di WE tin mu wú ba dí na siun Dl woro kum wuni. Bɛɔwaani WE tagi bantu taani Dl wi:

«Amu ban-zɔɔɔ kum pɛ a ta a du di ba a wi:

«Amu bri a bá pa-ba cwəɔə si ba zu amu woro kum wu ba na siun.» »

WE na tagi kuntu tin, ku dat ni Dl ba jigi siun jəgə mu ba ŋwaani. Ku zigɔ maɔa kalɔ WE na ki lugu baɔa yi Dl ki Dl titiɔa yam maama Dl ti tin, mu Dl daari Dl sin.

⁴ WE tɔnɔ kum tagi da yarɛ dɛ diɔm taani ku wi:

«Da yarɛ dɛ ni mu WE sin di Dl titiɔa yam maama.»

⁵ WE nan tagi Dl siun kum taani Dl wi:

«Amu bri a bá pa-ba cwəɔə si ba zu amu woro kum wu ba sin.»

⁶ Kuntu tin, dí nabaara balɔ na dɛ yigə ba ni WE kwər-ywəɔə kam tin wu want ba zu Dl woro kum wu ba sin, ba na vin Dl ni tin ŋwaani. Kuntu ŋwaani ku laan daari si nɔɔna badaara mu na cwəɔə ba zu. ⁷ Mu ku kuri WE daa ta tiji dɛ didoɔ, ku na lagɔ ku ta ni zɔm, si nɔɔna want ba zu Dl woro kum wu ba sin. Kuntu, bina zanzan na kɛ tin, WE dɛɛn ta pɛ Davidi mu ta kulɔ dibam na manɔ dí ni tin o wi:

«Abam zɔm na ni WE kwərə kam,
á yi zaɔi á digili á bicara.»

⁸ Zozwe dĒEN ya na siini o ja dí nabaara bam o vu o zu WE woro kum wu si ba sin, WE ya daa bá hɔɔni siun de didoŋ taani daga. ⁹ Kuntu mu dí ye ni cwəŋə daa ta wura zim, si WE nɔɔna na siun, ni Di titi na sin da yarpe de dim ni te tin. ¹⁰ Wulu maama na zu WE woro kum wu tin, wuntu wu siini o na siun di o titiŋa yam, ni WE di dĒEN na sin di Di titiŋa yam te tin. ¹¹ Kuntu ŋwaani kwaani-na á pa dí zu WE woro kum wu si dí na siun. Nɔɔn-nɔɔnu yi zaŋi o vin WE ni si o joori WE kwaga ni, ni dí nabaara bam dĒEN na ki te tin.

¹² WE taani dim jigi ŋwa yi di dana lanyirani. Di jigi ni di dwe su-lɔŋɔ kulu na jigi niə yale tin. Di maa wai di zuri nɔɔnu wu di pɔɔri o joro di o bicari wəenu maama daani, yi di daari di ye o swan di o wubuŋa maama na yi te tin. ¹³ Kulukulu bá want ku səgi WE yigə ni. Woŋo kulu maama na wura tin yi jaja mu Di yigə ni. Ku yi dintu mu dí maŋi si dí ba dí zigi Di yigə ni dí ta kulu maama dí na ki tin.

Zezi Kriŋi dwe WE kaantim yuu tiinə bam maama

¹⁴ Dibam nan jigi WE kaantim yuutu o na yi kamunu o diini o vu o yi WE-sɔŋɔ. Wum mu yi WE Bu Zezi. Kuntu ŋwaani, pa-na dí se WE cwəŋə tɔgim lanyirani dí zigi kəŋkəŋ. ¹⁵ WE kaantim yuutu wum kuntu nan dai wulu na ba jigi dibam balu na bwənə tin ŋwaŋa. O titi di nan ne yaara di maŋim woŋo maama wuni, ni dibam di na ne maŋim te tin. Nan di kuntu di, o ta wu ki lwarim. ¹⁶ Kuntu ŋwaani, pa-na dí taá jigi baari si dí want dí yi Dam-fɔɔ Tu WE jəŋə je, si dí joni Di zaani dim. Kuntu mu WE wu duri dí ŋwaŋa yi Di pa dibam zaani, si ku want ku zani dibam maŋa kalu dí na lagi tin.

5

¹ WE kaantım yuutu maama yɪ ba yəni ba ɪ-o o donnə nabiinə wɔntı mɔ, sɪ o taa tɔŋɪ o pa WE ba ŋwaantı. O nan maŋɪ sɪ o taa maɪ pɛɛra dɪ vara mɔ o kaantı Baŋa-WE, sɪ Dɪ yaɣɪ ba lwarım Dɪ ma cɛ-ba. ² O tɪtɪ dɪ nan na bwənə tɪn, o wat o jaantı o bɪcari dɪ balɔ na yəri WE cɪga kam lanyırantı yɪ ba tusi tɪn. ³ O nan na bwənə kɔntɔ tɪn, kɔ fɪn mɔ sɪ o kaantı Baŋa-WE o tɪtɪ lwarım ŋwaantı, dɪ nɔɔna bam dɪ lwarım ŋwaantı.

⁴ Nɔɔn-nɔɔnɔ nan bá wantı o ɪ o tɪtɪ sɪ o taa yɪ WE kaantım yuutu. Kɔ yɪ WE mɔ wɔ kur-o, nɪnɛɛntı Dɪ dɛɛn na puli Dɪ kuri Aarɔn te tɪn.

⁵ Kɔ nan yɪ bɪdwɪ mɔ dɪ Zezi Krisi dɪ na yɪ WE kaantım yuutu te tɪn. Kɔ datı nɪ wɔm mɔ beeri zulə yam kɔntɔ o pa o tɪtɪ. WE nan mɔ tagɪ dɪd-o Dɪ wɪ:
«Nmɔ mɔ yɪ amɔ Bu,
yɪ zɪm amɔ dɪ jigi nmɔ Ko.»

⁶ WE daa ta tagɪ Dɪ tɔnɔ kɔm wɔntı jəgə kadoŋ nɪ Dɪ wɪ:
«Nmɔ wɔ ta n yɪ amɔ kaantım tu sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ
na ba ti tɪn,
nɪ Mɛɪkisedɛkɪ dɛɛn na yɪ te tɪn.»

⁷ Zezi na wɔ lɔgɔ baŋa nɪ maŋa kalɔ tɪn, o tiini o loori WE dɪ baartı yɪ o yi-na nuŋə, o na ye nɪ WE wɔ wantı Dɪ joŋ-o tɔbɔntı wɔntı tɪn ŋwaantı. WE ma sɛ o loro kɔm, o na tu o tɪtɪ yɪ o sɛ-Dɪ lanyırantı tɪn ŋwaantı. ⁸ Nan dɪ o na maŋɪ o yɪ WE Bu tɪn dɪ, o na yaartı te tɪn mɔ pɛ o lwartı WE ni sɛɛm na yɪ te tɪn. ⁹ O nan na kɪ kɔlɔ maama WE na lagɪ o ti tɪn, o laan wat o vrɪ balɔ maama na sɛ o ni tɪn o pa ba na ŋwɪa kalɔ na ba ti tɪn WE tee nɪ. ¹⁰ WE ma brɪ nɪ o sɪntı o yɪ Dɪ kaantım yuutu, nɪ Mɛɪkisedɛkɪ dɛɛn na yɪ te tɪn.

Cɔ-na á tɪtɪ sɪ á yɪ yaɣɪ WE cwəŋə tɔgɪm

¹¹ Amv ya jigt wænu zanzan mv st a ta a brt abam kuntu laŋa nt, kv nan tiini kv cana st a pa á ni kv kuri, beŋwaant abam laan jigt yawɔɔ mv yt á bá want á ni kv kuri lila. ¹² Kv na dat kuntu ŋwaant, kantv maŋa kam nt abam laan ya wú ta yt balv na maŋt st á taá jigt WE nɔɔna á zaast tɪn mv. Kv nan na yt cɪga, kv fɪn mv st nɔɔna mv joori ba brt abam WE taant dɪm dayigə wo-mwaalv tɪm. Abam nyt dɪ biə balv ta na wv yi st ba di wɔdiu kvlv na duunə tɪn, yt á maŋt st á taá ŋɔgt yɪla mv nt bu-balɛ te. ¹³ Balv na jigt bu-balɛ wvbvŋa kuntu tɪn, kv brt nt ba ta yəri kvlv na maŋt dɪ kvlv na wv maŋt tɪn daant. ¹⁴ Kv daart balv wvbvŋa na bɪgt dɪ WE cɪga kam tɪn mv di wɔdiu kvlv na duunə tɪn. Bantv mv yəni ba tɔgt WE cɪga kam, yt ba wat ba kuri wænu tɪlv na lana yt tɪ maŋt st ba kt tɪn, ba daart tɪlv na wv maŋt tɪn.

6

¹ Nan pa-na dí kɛ wænu tɪlv ba na maŋt ba da yigə ba brt abam Zezi Krisi cwəŋə kam wvnt tɪn, st dí daart dí zaast wænu tɪlv na wú pa dí wvbvŋa bɪ WE cɪga kam wvnt tɪn. Abam daa wv maŋt st á joori á puli WE taant dɪm zaastm, beŋwaant á maŋt á zaast á na wú ləni á wv á yagt kəm-balwaarv tɪlv na jigt abam tɪ ve tvvnt wvnt tɪn, dɪ á na wú kt á wv-dɪdva dɪ WE te tɪn. ² Á maŋt á zaast ba na wú miisi nɔɔna na wvnt te tɪn woŋo, kv wəli dɪ ba na wú zi ba jɪa nɔɔna baŋa nt ba wart WE ba ŋwaant te tɪn, yt á kwəri á zaast twa na wú bi te tɪn, kv wəli dɪ WE na wú ba Dɪ di nabiinə sartya Dɪ ma kweeli te tɪn. ³ Á nan pa-na dí gaalt wænu tɪm kuntu dí kɛ, st dí daart dí kwaant dí vu yigə, st WE wú zəni dtbam yt dí want dí vu yigə.

⁴ KƳ na yɪ balɔ na maŋɪ ba sɛ Wɛ cɪga kam tɪn, ba na paaltɪ ba yaɣɪ Wɛ cwəŋə tɔɣɪm, nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá wantɪ o joori o dɪ-ba ka wɔnɪ. Bantɔ maŋɪ ba na Wɛ pooni dɪm, yɪ ba lwarɪ ŋwɪ-dɔŋa kalɔ Wɛ na pɛ tɪn na yɪ te tɪn. Ba maŋɪ ba na Wɛ Joro kɔm dam. ⁵ Ba maŋɪ ba lwarɪ Wɛ taantɪ dɪm na ywəmmə te tɪn, yɪ ba nɛ Wɛ paartɪ dɪlɔ na lagɪ dɪ ba tɪn dam na yɪ te tɪn. ⁶ Nɔɔna bantɔ dwi na yaɣɪ Wɛ cwəŋə tɔɣɪm, nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá wantɪ o pa ba ləni ba wɔ ba daa ta tɔɣɪ Wɛ, bɛŋwaantɪ kɔ nyɪ nɪnɛɛnɪ bam tɪtɪ mɔ joori ba pa Wɛ Bu Zezi tɔɔn-dagara kam yuu nɪ ba ɣɔ yɪ ba pat nɔɔna mwan-o te.

⁷ Kɔ nyɪ dɪ dɔa na nɪa lanyɪrantɪ nɔɔnɔ kara nɪ te tɪn mɔ. Tɪga kam na nyɔɣɪ dɔ-na bam yɪ ka daartɪ ka kɪ wɔdiiru lanyɪrantɪ ka pa balɔ na dugi ka baŋa nɪ tɪn, Wɛ wú kɪ tɪga kam kɔntɔ lanyɪrantɪ. ⁸ Kɔ daartɪ tɪga kam na nuŋi sabartɪ dɪ wo-kɔrrɔ yɪrantɪ mɔ, kɔ brɪ nɪ ka yɪ kafɛ mɔ, yɪ fɪnfɪtɪn na wəli da Wɛ wú cɔɣɪ-ka Dɪ yaɣɪ, yɪ kɔ tiim nɪ baá zwɛ-ka dɪ mini mɔ.

⁹ A badon-sonnu-ba, dɪbam na maŋɪ dɪ ŋɔɔnɪ kɔntɔ dɪ, dɪ jɪɣɪ abam cɪga nɪ á tɔɣɪ cwə-ŋɔŋa kalɔ na wú pa á na vrɪm tɪn. ¹⁰ Wɛ yɪ cɪga tu mɔ. Dɪ nan bá swe á na maŋɪ á tɔŋɪ tɪtɔŋ-ŋɔna yaɔɔ tɪn. Dɪ ta bá swe á na soe-Dɪ lanyɪrantɪ yɪ á tɔŋɪ á wəli Dɪ nɔɔna bam kɔ ba kɔ yɪ zɪm maama tɪn. ¹¹ Amɔ nan na tiini a lagɪ kɔlɔ tɪn mɔ yɪ sɪ abam maama kwaantɪ á tɔɣɪ Wɛ lanyɪrantɪ kɔ vu kɔ yɪ kweelim, sɪ á laan na kɔlɔ maama á na jɪɣɪ tɪna sɪ á na Wɛ tee nɪ tɪn. ¹² Á nan yɪ pa yawɔɔɔ zɔ abam. Á lwəni-na balɔ na fɔɣɪ ba zɪɣɪ dɪ pu-dɪa yɪ ba jɪɣɪ wɔ-dɪdɔa dɪ Wɛ tɪn. Bantɔ laan mɔ wú ba ba jɔŋi wo-laaru tɪlɔ Wɛ na goni ni sɪ Dɪ pa-ba tɪn.

Wɛ bá fɔɣɪ Dɪ ləni Dɪ na goni ni sɪ Dɪ kɪ kɔlɔ tɪn

¹³ WE dɛɛn na goni Dl ni dɪm dɪ Abraham tɪn, kʊ yɪ Dl dugi dɪ Dl tɪtɪ mʊ, bɛɲwaant woŋo daa tərə kʊ na dwe-Dl sɪ Dl du dɪ kʊ. ¹⁴ WE goni Dl ni dɪm dɪd-o Dl wɪ: «Amʊ wʊ kɪ nmʊ lanyɪranɪ, yɪ aá pa n dwi puli zanzan.»

¹⁵ WE na dugi kʊntʊ tɪn, Abraham dɛɛn ma vɔ pu-dɪa o cəgi taan, yɪ o laan ba o na WE na goni Dl ni dɪm sɪ Dl pa-o kʊlʊ tɪn.

¹⁶ Kʊ na yɪ nabiinə na yəni ba du durə, baá ma kʊlʊ na dwe-ba tɪn yɪrɪ mʊ ba du, sɪ kʊ brɪ nɪ ba taant dɪm yɪ cɪga, sɪ bʊbʊɛa daa ta tərə. ¹⁷ Kʊ nan na yɪ WE na goni Dl ni dɪm dɪ balʊ tɪn, Dl dɪ lagɪ sɪ ba lwart lanyɪranɪ nɪ Dl bá fɔgɪ Dl yiri Dl ni dɪm. Kʊntʊ ŋwaant mʊ Dl dugi durə Dl wəli dɪ Dl ni-gonim dɪm. ¹⁸ WE na ba fɔɛ vwan tɪn ŋwaant, wəənu tɪm kʊntʊ tɪle bá want tɪ ləni. Kʊntʊ ŋwaant mʊ dɪbam balʊ na kɪ dɪ tɪtɪ WE jɪŋa nɪ tɪn wʊ tiini dɪ zɪgɪ kəŋkəŋ dɪ pu-dɪa, sɪ dɪ taá jɪgɪ tɪna nɪ dɪ wʊ na kʊlʊ WE na tɪŋi sɪ Dl pa dɪbam tɪn. ¹⁹ Tɪna yam dɪ na jɪgɪ WE tee nɪ kʊntʊ tɪn tiini ya dana, yɪ ya bá want ya cɔgɪ. Ya maa pat dɪ wʊbʊŋa tigi jəgə dɪdʊa, yɪ ya pat dɪ yɪ WE tɪtɪ jəŋə je mɛ na cɪgɪ dɪ gɔrɔ sɪ nabiinə yɪ zʊ tɪn. ²⁰ Zezi nan mʊ maŋɪ o da yigə o zʊ jəgə kam kʊntʊ dɪbam ŋwaant. Wʊntʊ mʊ jigi WE kaantɪm yuutu sɪ kʊ taa ve maŋa kalʊ na ba ti tɪn, nɪ Mɛlɪkisedɛkɪ dɛɛn na yɪ te tɪn.

7

Mɛlɪkisedɛkɪ dɛɛn yɪ pɛ mʊ yɪ o ta yɪ WE kaantɪm tu

¹ A laan lagɪ a ŋɔɔnɪ Mɛlɪkisedɛkɪ woŋo mʊ a brɪ abam. Wʊntʊ dɛɛn yɪ Salɛm tiinə pɛ mʊ, yɪ o kwəri o yɪ Yuutu Barja-WE kaantɪm tu. Abraham na kɪ jara o want pwa yɪ o laan ma joori maŋa kalʊ tɪn, mʊ Mɛlɪkisedɛkɪ

jeer-o cwəŋə nɪ o sɔɔlɪ Wɛ o pa-o. ² Abraham laan ma kwe wəənu tɪlʊ maama o na nɛ jara yam je nɪ tɪn o cɛ kuni fugə, o kwe kuni bɪdwt dɪm o pa Mɛɪtkisedɛkɪ. Mɛɪtkisedɛkɪ yɪrɪ dɪm kuri mʊ yɪ pɛ wʊlʊ na yɪ Cɪga Tu tɪn. Kʊ wəli da, o na yɪ Salɛm pɛ tɪn, kʊ dɪ kuri mʊ yɪ Yazurə Pɛ. ³ Dɪbam nan wʊ ni Mɛɪtkisedɛkɪ ko dɪ o nu ŋwa, yɪ dɪ yəri o kuri na puli mɛ tɪn. Dɪ nan yəri o lʊra dɛ dɪ o tʊʊntɪ maŋa. Kʊntʊ mʊ pɛ o nyt dɪ Wɛ Bu Zezi, yɪ o yɪ Wɛ kaantɪm tu sɪ kʊ taa ve maŋa kalʊ na ba ti tɪn.

⁴ Bʊŋɪ-na á nii Mɛɪtkisedɛkɪ dɛɛn na yɪ kamunu te tɪn. Dɪbam nabaarʊ Abraham dɛɛn ma cɛ wəənu tɪlʊ o na nɛ jara yam je nɪ tɪn kuni fugə, yɪ o lɪ kuni bɪdwt o pa-o. ⁵ Kʊ na yɪ balʊ na nuŋɪ Leevi dwi dɪm wʊntɪ yɪ ba yɪ Wɛ kaantɪm tiinə tɪn, Wɛ ni dɪm pɛ-ba cwəŋə sɪ ba jɔŋɪ kuni kuri fugə wʊntɪ kuni bɪdwt dɪm ba donnə Yɪstrayɛɪɪ tiinə bam tee nɪ woŋo maama wʊntɪ, yɪ bantʊ dɪ nan yɪ Abraham dwi tiinə mʊ. ⁶ Mɛɪtkisedɛkɪ nan wʊ nuŋɪ Leevi dwi dɪm wʊntɪ. Nan dɪ kʊntʊ dɪ, o ta jɔŋɪ o wəənu təri Abraham tee nɪ. O ma daartɪ o sɔɔlɪ Wɛ o pa Abraham, yɪ Abraham nan ya mʊ yɪ wʊlʊ Wɛ na goni Dɪ ni dɪd-o tɪn. ⁷ Kʊ nan ba jɪgtɪ bʊbwea nɪ, nɔɔnʊ na sɔɔlɪ Wɛ o pa o doŋ, wʊntʊ mʊ yɪ kamunu o dwe o na sɔɔlɪ o pa wʊlʊ tɪn.

⁸ Wɛ kaantɪm tiinə balʊ na nuŋɪ Leevi dwi dɪm wʊntɪ tɪn dɛɛn yəni ba jɔŋɪ ba wəənu təri mʊ, bantʊ nan yɪ balʊ na tʊ tɪn mʊ. Kʊ daartɪ kʊ nan na yɪ Mɛɪtkisedɛkɪ, wʊntʊ ŋwt mʊ taan, nɪ Wɛ tɔnɔ kʊm na tagɪ te tɪn. ⁹⁻¹⁰ Abraham na cɛ o wəənu yɪ o pa Mɛɪtkisedɛkɪ o təri tɪn, ba ta wʊ lʊgtɪ Leevi, yɪ o nan wʊ o nabaarʊ Abraham jana kam wʊntɪ. Leevi nan mʊ yɪ wʊlʊ dwi tiinə na jɪgtɪ cwəŋə sɪ ba jɔŋɪ ba wəənu təri ba donnə Yɪstrayɛɪɪ tiinə bam tee nɪ tɪn. Nan dɪ kʊntʊ dɪ, kʊ nyt dɪ Leevi tɔgtɪ Abraham ŋwaantɪ mʊ o pa Mɛɪtkisedɛkɪ o təri.

¹¹ WE dĒEN tōgt Leevi dwi tiinə kaanım dım ɣwaanı m̄b Dı pa Dı cullu tım Yıstrayelı tiinə. Bantv nan na yəni ba kaant Baɣa-WE te tın ya na maɣı fast, WE ya daa bá kuri kaanım tu w̄doɣ w̄l̄b na daı Leevi dwi tu tın. WE nan kuri w̄l̄b na yı kaanım tu nı MELıkisedeki dĒEN na yı te tın, yı o w̄b nuɣı Aarōn dwi dım w̄nı. ¹² K̄ntv, WE na ləni Dı kaanım tu dwi dıdoɣ w̄nı tın, k̄b maɣı sı Dı cullu tım dı tōgt tı ləni m̄b. ¹³⁻¹⁴ Taant dıntv maama nan brı dı Yuutu Zezi Krisi woɣo m̄b. W̄ntv daı Leevi dwi tu. Dı ye nı ba l̄ɣ-o Zuda dwi dım w̄nı m̄b. Dwi dım k̄ntv w̄nı n̄ōōn-n̄ōōnv nan w̄b fōgt o ji WE kaanım tu. K̄b na yı WE cullu tılv Dı na kı Moyisi jıɣa nı tın, tı w̄b p̄e Zuda dwi tiinə cwəɣə sı ba ji WE kaanım tiinə.

WE ləni kaanım tu w̄doɣ m̄b, sı o taa nyı nı MELıkisedeki dĒEN na yı te tın

¹⁵ Dı nan s̄ıntı dı lwart jaja nı WE ləni kaanım tu w̄doɣ m̄b, o na nyı dı MELıkisedeki dĒEN na yı te tın. ¹⁶ Zezi na jigi WE kaanım tu te tın w̄b tōgt dwi dım cullu tım ɣwaanı, k̄b tōgt o ɣwıa kalv t̄v̄ntı na ba jıgtı dam ka baɣa nı tın ɣwaanı m̄b. ¹⁷ WE nan tagı o taant Dı wı: «Nm̄b m̄b w̄́ ta n yı am̄v kaanım tu sı k̄b taa ve maɣa kalv na ba ti tın, nı MELıkisedeki dĒEN na yı te tın.»

¹⁸ K̄b ma brı nı WE yagı cwə-donə kam m̄b, ka na bwənə yı ka ba zəni n̄ōōna tın ɣwaanı. ¹⁹ Cullu tılv WE na kı Moyisi jıɣa nı tın wart tı pa n̄ōōna maɣı fast WE yıgə nı. K̄b daart lele k̄ntv, dı laan jıgtı tına lanyırant dı WE na tıɣı cwə-laa kalv Dı pa dıbam sı dı ma want dı tōgt-ka dı vu dı yı Dı te tın.

²⁰ WE nan dugı durə m̄b Dı wəli da. Leevi dwi tiinə bam dĒEN nan na jigi WE kaanım tiinə tın, Dı w̄b dugı

durə kam küntv doŋ dı ba. ²¹ KÜ daartı, Zezi nan na jigi WE kaantm tu tın, WE dugi durə mv dıd-o Dı wı:

«Amv Yuutu Baŋa-WE mv dugi a durə,
yı a bá fɔgt a za a ni.

Nmv wú ta n yı amv kaantm tu sı kú taa ve maŋa kalv
na ba ti tın.»

²² WE na dugi Dı durə kam küntv tın, kú brı nı Zezi
ŋwaant mv Dı tiŋi cwə-laa Dı pa dıbam, yı kantv gart
cwə-dorŋə kam.

²³ KÜ na yı Leevi dwi tiinə balv dɛɛn na yı WE kaantm
tiinə tın, ba yı zanzan, tıvntı na yəni dı jaantı-ba yı
ba ləni daant tın ŋwaant mv. ²⁴ KÜ daartı Zezi mv yı
wılv na jıgt ŋwıta sı kú taa ve maŋa kalv na ba ti tın.
Nɔɔn-nɔɔnv nan daa bá ləni o yuu nı o ji WE kaantm tu.

²⁵ Küntv tın, o wat o vrı balv na tɔgt o ŋwaant ba yı WE
te tın maŋa maama, o na jıgt ŋwıta kalv na ba ti yı o loori
WE o pa-ba tın ŋwaantı.

²⁶ Zezi nan mv yı WE kaantm yuutu wılv na maŋı tın
dıbam ŋwaantı. O jıgt wı-pono, o yı nɔn-ŋıvm WE yıgə
nı, o ba jıgt lwartm. WE ma lı-o nɔn-balwaarv tıtarı nı,
yı Dı zəŋ-o Dı ja Dı di wɛyuu Dı sɔŋɔ nı. ²⁷ KÜ na yı WE
kaantm yuu tiinə bam dɛɛn na yı te tın, dɛ maama ba
yəni ba kaantı Baŋa-WE mv sı Dı yagtı ba tıttı lwartm Dı
ma cɛ-ba, yı ba laan daartı ba kaantı WE ba donnə bam dı
lwartm ŋwaantı. KÜ nan na yı Zezi, wıntv kwe o tıttı mv
o ma kaantı WE kuni bıdwı yırantı, yı küntv jıgtı kırı sı
kú taa ve maŋa kalv na ba ti tın. ²⁸ Cullu tılv WE na kı
Moyisi jıŋa nı tın pa nabiinə jiri WE kaantm yuu tiinə yı
ba daa ta bwənə mv. KÜ nan na yı WE ni-gonim dılv Dı
na dugi durə dı ŋwaantı tın, dıntv laan mv ləni Moyisi
cullu tım yuu nı, yı dı pa WE tıttı Bu wıvm ji Dı kaantm
yuutu wılv na maŋı fast sı kú taa ve maŋa kalv na ba ti
tın.

8

Zezi Kriisi mɔ yɪ Wɛ ni-dɔɔrɪ dɪm kaanɪm yuutu

¹ Taana yantɔ maama wɔnɪ taanɪ dɪlɔ na yɪ kamunu tɪn mɔ yɪ sɪ dɪbam jɪgɪ Wɛ kaanɪm yuutu wɔm kɔntɔ dɔŋ. Wɔntɔ mɔ je Wɛ-sɔŋɔ nɪ, Dam-Paŋwa Tu Wɛ paarɪ jangɔŋɔ kɔm jazɪm nɪ. ² O maa wɔ Wɛ di-laa cɪga cɪga wɔnɪ o tɔŋɪ o pa-Dɪ. Jəgə kam kɔntɔ yɪ Yuutu Baŋa-Wɛ tɪtɪ sɔŋɔ mɔ, kɔ daɪ lɔgɔ baŋa vwe dɪlɔ nabiinə na pugɪ sɪ ba taa zuli-Dɪ da tɪn.

³ Wɔlɔ maama na yɪ Wɛ kaanɪm yuutu tɪn tɪtɔŋɪ yɪ sɪ o taa maɪ pɛɛra dɪ vara mɔ o kaanɪ Baŋa-Wɛ. Dɪbam Wɛ kaanɪm yuutu Zezi dɪ nan maŋɪ sɪ o taa jɪgɪ kɔlɔ o na wɔ pa Wɛ tɪn. ⁴ Zezi nan ya ta na wɔ lɔgɔ baŋa nɪ, o bá ta yɪ Wɛ kaanɪm tu. Bɛŋwaanɪ Wɛ kaanɪm tiinə maŋɪ ba wɔ lɔgɔ baŋa nɪ, yɪ ba yəni ba maɪ pɛɛra ba ma kaanɪ Wɛ, kɔ maŋɪ dɪ Moyisi cullu tɪm na brɪ te tɪn. ⁵ Bantɔ na yəni ba tɔŋɪ ba pa Wɛ te tɪn yɪ wənu tɪlɔ na wɔ Wɛ-sɔŋɔ nɪ tɪn nyɪnyɔgɔ dɪ tɪ luluŋu mɔ. Moyisi dɛɛn na lagɪ o pu vwe dɪlɔ nɔɔna na wɔ ta paɪ Wɛ zulə dɪ wɔnɪ tɪn, Wɛ dɛɛn brɪ-o o na wɔ kɪ te, yɪ Dɪ ta Dɪ wɪ: «Kwaanɪ n kɪ wənu tɪm maama sɪ tɪ taa nyɪ nɪ amɔ na maŋɪ a brɪ-m piu kɔm yuu nɪ te tɪn.»

⁶ Kɔ daart lele kɔntɔ, Zezi na tɔŋɪ o pa Wɛ te tɪn tiini kɔ jɪgɪ kuri lanyɪranɪ kɔ dwe kaanɪm tiinə bam tɪtɔŋa yam maama, nɪ ni-dɔɔrɪ dɪlɔ Wɛ na tɔgɪ Zezi ŋwaanɪ Dɪ go Dɪ pa dɪbam tɪn na lana dɪ dwe dayigə ni-gonim dɪm na yɪ te tɪn. Bɛŋwaanɪ Wɛ na goni ni-dɔɔrɪ dɪm sɪ Dɪ pa dɪbam kɔlɔ tɪn tiini kɔ lana kɔ dwe Dɪ ni-doori dɪm. ⁷ Dayigə ni dɪlɔ Wɛ na goni Dɪ pa Dɪ nɔɔna bam tɪn ya na maŋɪ fast, Dɪ ya daa bá go ni dɪdɔŋ Dɪ ləni dɪntɔ yuu nɪ. ⁸ Wɛ dɛɛn nan brɪ nɪ Dɪ nɔɔna bam kɪ ba tusi mɔ. Kɔntɔ mɔ Dɪ tagɪ Dɪ wɪ:

«Maɗa maa biɗna, yi amɓ wó go ni-duburi a pa a nɔɔna
bam,
ku nan yi Yistrayeli dwi tiinə di Zuda dwi tiinə bam
maama mɓ.

⁹ Ni-duburi dintu bá ta nyi di dayigə ni dɗɓ amɓ na goni
a pa ba nabaara bam
maɗa kalɓ a na jaani ba jɗa a pa ba nuɗi Ezipi tɗu kum
wɓnti tɗn.

Bantu dɛɛn wɓ sɛ ba tɔgt ni dɗɓ amɓ na goni di ba tɗn.
Kuntɓ mɓ pa a yigə daa təri ba wɓnti.»

Mɓ Yuutu Baɗa-We na tagi kulɓ tɗn.

Di daa ta ma ta Di wi:

¹⁰ «Kantu maɗa kam na kɛ,
amɓ wó go ni a pa Yistrayeli dwi tiinə bam ni:
«Amɓ wó pa a ni-taana yam zu ba wɓɓɗa,
yi a pa ya pəni ba biɗara ni.

Amɓ wó ta yi ba Tu We,
yi ba di wó ta yi amɓ nɔɔna.

¹¹ Bantu nabwənə di ba didɛera maama wó lwart amɓ
na yi wɓɓ tɗn.

Ba wɓɓwɓɓ daa wɓ maɗi si o bri o doɗ ni amɓ mɓ
yi ba Yuutu.

¹² Maɗa kam kuntɓ ni amɓ wó duri ba ɗwaɗa di ba
lwartim dɗm,
yi a daa bá guli ba kəm-balwaarɓ tɗm.» »

¹³ We na ɗɔɔni Di ni-duburi dɗm taani kuntɓ doɗ tɗn,
ku bri ni Di dayigə ni dɗm laan jigi ni-doori mɓ. Woɗo
kulɓ nan na doori yi ku wura ku cɔgt tɗn lagɗi ku kɛ lele
mɓ.

9

Nɔɔna na zuli We te luɗɓ baɗa vwe dɗm wɓnti tɗn

¹ A lagɗi a ta dayigə ni-gonim dɗm di nɔɔna na tɔgt di
ɗwaani ba zuli We te tɗn woɗo mɓ. Ku yi nabiinə mɓ

pugi vwe lɔgbɔ baɲa nɪ sɪ ba taa zuli Wɛ da, yɪ cullu brɪ ba na wʊ ta zuli-Dɪ te tɪn. ² Vwe dɪm kʊntʊ wʊ nan cɛ di sɪle mʊ. Dɪ kwaga digə kam yɪrɪ mʊ Wɛ-di-laa, yɪ ka jɪgɪ min-zwən-kamunu. Taabɔɔ maa zɪgɪ da, yɪ dɪpɛ dɪɔ na yɪ Wɛ nyɪm tɪn tigi kʊ baɲa nɪ. ³ Yigə digə dɪ maa wʊra, ka yɪrɪ mʊ Wɛ-di-laa cɪga cɪga, yɪ ba lə gar-jalt ba ma cɪ-ka. ⁴ Kaantɪm bimbim maa zɪgɪ da, dɪ yɪ sɛbu-sɪɲa mʊ ba mɛ ba zi, dɔant mʊ ba zwɛ wəənu tɪɔ lwəm na ywəmmə tɪn ba pa-Dɪ. Wɛ ni-gonim daka kam dɪ maa wʊra ba na mɛ sɛbu-sɪɲa ba ma zi-ka. Ka wʊ kʊm maa jɪgɪ sɛbu-sɪɲa zʊɲa, ka dɪ wʊ na jɪgɪ wʊdiu kʊɔ yɪrɪ na yɪ Maant tɪn. Nacəgə kalɔ na yɪ Aarɔn nyɪm yɪ ka dɛɛn puli vɔɔrʊ tɪn dɪ maa wʊ daka kam wʊntɪ, kʊ wəli dɪ kandwa-pɪɛ sɪle Wɛ cullu tɪm na pɔpɔnt sɪ baɲa nɪ tɪn. ⁵ Ba dɛɛn ma kɪ malɛst sɪle nyɪnyɔgbɔ ba zɪgɪ da, yɪ sɪ vwana yam kwəli daka kam baɲa, mʊ jəgə kalɔ Wɛ na saart nabiinə lwarɪm da tɪn. Malɛst sɪm nyɪnyɔgbɔ kʊm brɪ nɪ Baɲa-Wɛ mʊ wʊ jəgə kam kʊntʊ nɪ dɪ Dɪ paart-zulə yam.

Kʊ nan dat lele kʊntʊ mʊ a lagɪ sɪ a ɲɔɔnt wəənu tɪm kʊntʊ taant zanzan a brɪ abam.

⁶ Vwe dɪm dɪ dɪ wʊ wəənu tɪm na fɔgɪ tɪ kwɛ kʊntʊ tɪn, Wɛ kaantɪm tiinə bam yəni ba zʊrɪ kwaga digə kam wʊ dɛ maama mʊ ba tʊɲɪ ba pat Wɛ. ⁷ Kʊ nan na yɪ yigə digə kam, Wɛ kaantɪm yuutu wʊm yɪrant mʊ jɪgɪ cwəɲə sɪ o zʊ ka wʊ bɪdwt bɪm maama wʊntɪ. Wʊntʊ nan na lagɪ o zʊ, o maɲɪ sɪ o ja varɪm jana mʊ o zʊ o ma kaantɪ Baɲa-Wɛ o tɪtɪ tusim dɪ nɔɔna bam dɪ tusim ɲwaantɪ, sɪ Wɛ yagɪ Dɪ ma cɛ-ba.

⁸ Kʊntʊ, Wɛ Joro kʊm laan brɪ dɪbam nɪ, maɲa kalɔ dayigə vwe dɪm ya ta na zɪgɪ tɪn, cwəɲə dɛɛn ya tərə sɪ nɔɔna want ba zʊ Wɛ-di-laa cɪga cɪga kam wʊntɪ. ⁹ Kʊ maa yɪ nyɪnyɔgbɔ mʊ kʊ na brɪ dɪbam zɪm wəənu tɪm

na yɪ te tɪn. Kʊ brɪ nɪ pɛɛra dɪ vara balʊ maama nabiinɛ na kwe ba ma kaantɪ Wɛ tɪn b́a want ya pa wʊlʊ na mɛ-ya o ma zuli Wɛ tɪn bɪcari kwe fast dɪ Wɛ. ¹⁰ Ba zaast-ba wəənu tɪlʊ ba na wʊ dɪ yɪ ba nyɔ tɪn, dɪ n na wʊ kɪ te sɪ n ta n yɪ lanyɪrantɪ tɪn cullu mʊ. Tɪ maama nan yɪ lʊgʊ baɲa wəənu cullu mʊ, yɪ tɪ jɪgɪ kuri sɪ kʊ taa ve maɲa kam Wɛ na wʊ fɔgɪ Dɪ tɪɲi Dɪ cwə-dʊɲa kam tɪn yɪrantɪ má mʊ.

Zezi Krisi na pɛ dɪ na cwəɲə sɪ dɪ zuli Wɛ te tɪn

¹¹ Zezi Krisi laan mʊ nan tu o ji kaantɪm yuutu dɪbam ɲwaantɪ. Kʊ ma pa dɪ jɔɲi o ɲwt-dʊɲa wo-laarʊ tɪlʊ na maɲɪ tɪ wɔra tɪn. Zezi na zʊ Wɛ te dɪbam ɲwaantɪ tɪn, kʊ yɪ Wɛ-sɔɲɔ cɪga cɪga mʊ o zʊa, yɪ kʊntʊ tiini kʊ lana kʊ dwe lʊgʊ baɲa vwe dɪm. O na zʊ mɛ tɪn dat vwe dɪlʊ nabiinɛ na pugɪ tɪn. ¹² O ma vu o zʊ Wɛ-di-laa kʊm wʊntɪ. Kʊ yɪ bɪdwtɪ yɪrantɪ mʊ o zʊa, maɲa kalʊ na ba ti tɪn ɲwaantɪ. O nan wʊ mɛ bʊbalɪ naa nabalɪ jana o zʊ o ma kaantɪ Baɲa-Wɛ. Kʊ yɪ o tɪtɪ jana mʊ o mɛ o ɲwt dɪbam lwarɪm jɪntɪ, yɪ o vɪt dɪbam lwarɪm wʊntɪ sɪ kʊ taa ve maɲa kalʊ na ba ti tɪn. ¹³ Wɛ ni-doori dɪm brɪ nɪ nɔɔnʊ wʊlʊ na cɔgɪ culu tɪn, ba maɲɪ sɪ ba ma bʊntɪ dɪ nabe jana mʊ dɪ na-pwala kalʊ ba na zʊɛ tɪn tɪntwarɪm ba misi nɔɔnʊ wʊm yɪra nɪ. Ba na kɪ kʊntʊ mʊ, kʊú kwe nɔɔnʊ wʊm sɪ kʊ maɲɪ dɪ cullu tɪm na brɪ te tɪn. ¹⁴ Vara jana na wat nɔɔna ka kwe tɪn, Zezi na tɪgɪ yɪ o jana kam nuɲi tɪn, kʊ b́a tiini kʊ fɔgɪ nɔɔna kʊ kwe dɪ Wɛ kʊ dwəni na? Zezi tɔgɪ Wɛ Joro kʊlʊ na wɔra sɪ kʊ taa ve maɲa kalʊ na ba ti tɪn ɲwaantɪ o ji kaantɪm dɪlʊ na lana fast tɪn Wɛ yigə nɪ. O na kaantɪ Baɲa-Wɛ dɪbam ɲwaantɪ kʊntʊ tɪn, kʊ ma pa dɪ bɪcara kwe fast dɪ kəm-balwaarʊ tɪlʊ ya na jɪgɪ dɪbam tɪ ve tʊbʊntɪ wʊntɪ tɪn, yɪ dɪ daartɪ dɪ zuli ɲwɪa Tu Baɲa-Wɛ.

¹⁵ Kuntv hwaant Zezi mv yt wlv WE na de o hwaant Dl tiji Dl ni-dvurt dtm dt nabiin ttn. O na se o ti o ma hwt ba lwartm jnt ttn, o wat o vrt-ba dt ba na kt kulv ba cgt WE dayigə ni-gonim dtm ttn. Kuntv hwaant balv maama WE na kuri st ba taa yt Dl biə ttn wat ba jonj Dl wo-laarv tlv na ba ti ttn, nt Dl na goni ni st Dl pa-ba te ttn.

¹⁶⁻¹⁷ Kv nyt dt ncvv na pe ni nt, o na tga o daart, ba na wv ce o wənu te ttn mv. Maḡa kalv o ta na hwt ttn, o ni dtm kuntv ba jgt kuri. Kv daart o nan na tga, ba laan wv ce o wənu tm st kv maḡt dt o ni dtm na tagt te ttn. ¹⁸ Kuntv, WE na goni Dl dayigə ni dtm Dl pa Dl ncvvna bam ttn, ba mē vara jana mv ba ma brt nt Dl ni-gonim dtm jgt kuri. ¹⁹ Moyisi deen tcvl WE niə yam maama na yt te ttn mv o brt Yistrayel tiinə bam. O laan ma kwe nabalt dt bvbalt jana o wəli dt na, yt o kwe daa, ka yrt mv Yisopi, o vcv gungun-svḡv ka ni nt o lu jana kam wvnt o ma misi tcvv kulv WE niə yam na pvpvnt kv wvnt ttn baḡa nt, yt o daart o misi Yistrayel tiinə bam maama ytra nt. ²⁰ O deen na kt kuntv ttn, o ma ta dt ba o wt: «Jana kantv brt nt WE ni-gonim dtm jgt kuri st á taá tcvt-dt.»

²¹ Moyisi daa ta ma kwe jana kam o ma misi vve dtm dt wənu tlv maama na wv dt wvnt yt ba ma zuli WE ttn. ²² Kv yt cvga mv, WE cullu tm brt nt ncvvna maḡt st ba ma vara jana mv ba ma fcvt ba kwe wənu tlv maama na jgt digiru WE yigə nt ttn. Wənu tlv ba na ba mat jana ba kwe ttn yt finftv ytrant mv. Jana nan ya na wv nuḡi, WE bá yagt ncvvna lwartm Dl ma ce-ba.

Zezi Krisi kaan tm dtm mv saart ncvvna lwartm

²³ Lvḡv baḡa vve dtm wənu yt WE-scvḡv wənu tlv na yt cvga ttn nytvbgv mv, yt ti maḡt st ti fcvt ti kwe dt jana kuntv doḡ mv. Kv daart WE-scvḡv wənu

tɪm tɪtɪ na wʊ fɔŋɪ tɪ kwɛ te tɪn, kʊ fɪn mʊ sɪ ba kɪ kaantɪm dɪlʊ na wʊ ta dwe faɲa nyɪm dɪm tɪn ba pa Wɛ. ²⁴ Zezi Kriɪi nan na zʊ Wɛ te tɪn, kʊ daɪ vwe dɪlʊ nabiinɛ na pugɪ yɪ dɪ lwɛni Wɛ-sɔŋɔ na yɪ te cɪga cɪga tɪn mʊ o zʊa. O nan sɪntɪ o zʊ Wɛ te Dɪ sɔŋɔ nɪ mʊ, yɪ o zɪgɪ Wɛ yigɛ nɪ dɪbam zɛnɛ ŋwaantɪ. ²⁵ Zwifɛ kaantɪm yuutu wʊm dɛɛn yɛni o maɪ vara jana mʊ o zʊ Wɛ-di-laa kʊm wʊ bɪntɪ maama o ma kaantɪ Baɲa-Wɛ. Kʊ nan na yɪ Zezi, wʊntʊ na zʊ Wɛ te tɪn, o mɛ o tɪtɪ mʊ o kɪ kaantɪm kuni bɪdwtɪ o pa-Dɪ. ²⁶ Kʊ ya na daɪ kʊntʊ, Zezi ya wʊ ta yaartɪ o tʊ kuni zanzan mʊ, kʊ na zɪgɪ lʊgʊ baɲa pulim nɪ sɪ kʊ ba kʊ yi zɪm. Kʊ nan na yɪ te tɪn, o laan tu lʊgʊ baɲa kweelim maɲa nɪ mʊ. O tu bɪdwtɪ mʊ, yɪ o ba o tɪ o kaantɪ Baɲa-Wɛ sɪ kʊ pa nabiinɛ lwarɪm saartɪ sɪ kʊ taa ve maɲa kalʊ na ba ti tɪn. ²⁷ Nɔɔnʊ maama maɲɪ sɪ o tɪ kuni bɪdwtɪ mʊ, sɪ Wɛ laan di o sariya. ²⁸ Kʊntʊ, Zezi Kriɪi dɪ nan tu o tɪ bɪdwtɪ mʊ o ma kaantɪ Baɲa-Wɛ, sɪ o lɪ nɔɔna zanzan lwarɪm o yagɪ. O nan ta wʊ joori o ba lʊgʊ baɲa. Kʊ nan daa daɪ nɔɔna lwarɪm saartɪm ŋwaantɪ, kʊ laan yɪ sɪ o jɔŋɪ balʊ na jɪgɪ tɪtɪna sɪ o joori o ba tɪn ŋwaantɪ mʊ.

10

¹ Kʊ na yɪ Wɛ cullu tɪlʊ Dɪ na kɪ Moyisi jɪɲa nɪ tɪn, tɪ lagɪ tɪ brɪ wo-laaru tɪm dɪ na wʊ ba dɪ jɔŋɪ Wɛ tee nɪ tɪn na yɪ te tɪn mʊ. Tɪ nan yɪ lulunnu mʊ, tɪ daɪ nɪ Wɛ-sɔŋɔ wɛɛnu tɪm tɪtɪ na yɪ te tɪn. Tɪ pat nɔɔna joori ba kaantɪ Baɲa-Wɛ mʊ bɪm maama taan taan. Kʊntʊ ŋwaantɪ tɪ bá wantɪ tɪ pa balʊ na tɔgɪ tɪ ŋwaantɪ ba zuli Wɛ tɪn bɪcara kwɛ fast. ² Wɛ cullu tɪm ya na wat tɪ pat balʊ na zuli-Dɪ tɪn lwarɪm saartɪ dɪ tiɛ, ba ya daa bá bʊŋɪ nɪ ba lwarɪm ta wʊ ba yuu nɪ, yɪ ba ya daa bá ta kaana. ³ Ba nan na kaantɪ Wɛ bɪm maama wʊntɪ tɪn, kʊ pat ba joori ba guli nɪ ba

lwartm dım ta wu ba yuu ni mu. ⁴ Bɛɲwaant nabiinə lwartm bá want di saart di nabalt di bɔbalt jana.

⁵ Kuntɔ ɲwaant mu Zezi dɛɛn na lagt o ba lugu baɲa maɲa kalɔ tɪn, o tagɪ dɪ o Ko Wɛ o wɪ:

«Nmɔ ba lagt nabiinə na mat vara dɪ pɛɛra ba kaant-m te tɪn.

Nmɔ nan pɛ amɔ nabiinu yɪra mu,

st a ma-ya a kɪ nmɔ wɔbɔɲa lugu baɲa ni.

⁶ Ku na yɪ nɔɔna na yəni ba gu vara ba zwɛ ba ma kaant-m te tɪn,

naa ba na kaant te st ku ma saart ba lwartm tɪn, kikiə yam kuntɔ maama ba poli nmɔ wɔ.

⁷ Amɔ maa wɪ:

«A Ko Wɛ, nii amɔ da,

st a kɪ nmɔ wɔbɔɲa na lagt te tɪn,

ni ku na pɔpɔnt amɔ taant nmɔ tɔnɔ kum wɔntɪ faɲa faɲa te tɪn.» »

⁸ Zezi maɲɪ o da yigə o ta o wɪ: «Nmɔ ba lagt st nabiinə ma vara dɪ pɛɛra ba ma kaant nmɔ, naa ba gu vara ba zwɛ ba ma kaant nmɔ, naa ba kaant st ku ma saart ba lwartm. Wənu tɪntɔ maama ba poli nmɔ wɔ.» Nan dɪ tɪ na maɲɪ tɪ tɔgt Wɛ cullu tɪm na brɪ te tɪn dɪ. ⁹ O laan ma daart o ta o wɪ: «Nii amɔ da, st a kɪ nmɔ wɔbɔɲa na lagt te tɪn.» Kuntɔ brɪ ni Wɛ saart Dɪ dayigə kaantm ni dɪm Dɪ yagɪ, yɪ Dɪ daart Dɪ ləni kaantm dɪdɔɲ mu. ¹⁰ Dɪntɔ mu yɪ Zezi Krisi na kɪ o Ko Wɛ wɔbɔɲa na lagt te tɪn maama, yɪ o ma o tɪtɪ yɪra o ma kaant kuni bɪdwtɪ, yɪ ku jɪgt kuri st ku taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn, st ku pa dɪ taá jɪgt wɔ-pɔɲo Wɛ yigə ni.

¹¹ Lugu baɲa kaantm tiinə yəni ba zɪgt wɛɛntɪ mu ba tɔɲɪ dɛ maama, ba gu vara ba ma kaana maɲa maama, yɪ ba kaantm dɪm kuntɔ nan wart lwartm dɪ saara. ¹² Ku nan na yɪ Zezi, wɔntɔ kwe o tɪtɪ o ma kaant Baɲa-Wɛ bɪdwtɪ yɪrant má mu, yɪ ku saart nabiinə lwartm st ku

taa ve maŋa kalu na ba ti tin. O na ki kuntu o ti tin, o ma vu o joni Baŋa-WE jazim ni, ¹³ yi o laan cegi maŋa kalu WE na wu ki o duna maama o ne kuri ni si o no-ba ni tuga te tin. ¹⁴ Kuntu, o kaanti WE kuni bidwi mu, si ku pa noona taa jigi wu-poro si ba bicara kwe fast si ku taa ve maŋa kalu na ba ti tin.

¹⁵ WE Joro kum di nan bri dibam jaja ni wænu tum kuntu yi ciga mu. Ku de yiga ku ta ku wi:

¹⁶ «Amu Yuutu Baŋa-WE tagi a wi:

«Kantu maŋa kam na ke,
amu wu go ni a pa a noona bam ni:
Amu wu pa a ni-taana yam zu ba bicara,
yi a pa ya pæni ba wubuŋa ni.» »

¹⁷ Di daa ta ma ta Di wi:

«Amu daa ba guli ba lwarim di ba kam-balwaarum tum.»

¹⁸ WE nan na yagi nabiina kam-balwaarum tum Di ma ce-ba tin, ku daa wu maŋi si ba gu vara ba ma kaanti-Di ba lwarim saarim ŋwaanti.

Di na maŋi si di zigi di baari WE cwæŋe kam wunt te tin

¹⁹ A ko-bia-ba, di laan jigti ni si di zu WE-di-laa ciga ciga kam wunt, Zezi Kri si na tuga yi o jana nuŋi tin ŋwaanti. ²⁰ Wuntu nan mu puri cwæ-duŋa o pa dibam, yi kantu mu paŋi ŋwita. O maa kaari gar-jali tum di ya na wu dibam di WE laŋa ni tin, di o na kwe o yira yam o kaanti Baŋa-WE tin ŋwaanti. ²¹ Kuntu, dibam jigti WE kaantum tu ciga ciga o na nii WE titi noona bam baŋa ni.

²² Kuntu ŋwaanti, pa-na di fufu di twe WE te di wubuŋ-ŋuna di baari dilu na bri ni di jigti wu-didua fast di WE tin. WE kwe di bicara ku pa di daa ba buŋi ni di lwarim ta wu di yuu ni, yi Di zari dibam di na-ŋuna.

²³ Pa-na di bri ni di jigti tina WE tee ni yi bubwea tæra, Di na goni ni Di pa dibam yi Di ba fogi Di kwanti-di tin

ɲwaantɪ. ²⁴ Pa-na dí taá ye da-ni nɪ, sɪ dí taá zəni daantɪ, sɪ dí taá soe daantɪ, sɪ dí taá kɪ kəm-laaru. ²⁵ Á yɪ pa dí yagɪ da-kikilim Wɛ zulə ɲwaantɪ nɪ badaara na yagɪ te tɪn. Nan kwaantɪ-na á tiini á taá wəli daantɪ kʊntʊ, sɪ kʊ pa á na baartɪ, á na lwartɪ nɪ dí Yuutu wʊm dɛ dɪm tʊwɛ tɪn ɲwaantɪ.

²⁶ Nɔɔnʊ wʊlʊ na lwartɪ Wɛ cɪga kam tɪn, o ta na paaltɪ o kɪ lwartɪm, kaantɪm daa tərə dɪ na wʊ pa o lwartɪm dɪm saartɪ. ²⁷ Kʊ laan nan daartɪ sɪ fʊʊntɪ mʊ taa jɪgɪ kʊntʊ tu dɪ Wɛ na wʊ kɪ-o te tɪn. Wɛ na di o sartɪya, Dɪ laan wʊ pa o zʊ min-fɔɔ kʊlʊ na wʊ cɔgɪ balʊ maama na vɪn Wɛ tɪn wʊ. ²⁸ Kʊ na yɪ Wɛ cullu tɪlʊ Dɪ na kɪ Moyisi jɪɲa nɪ tɪn, nɔɔnʊ na cɔgɪ-tɪ, yɪ nɔɔna bale naa batɔ na yɪ maana tiinə, baá gʊ kʊntʊ tu mʊ o kəm-lɔɲɔ kʊm ɲwaantɪ yɪ ɲwaɲa bá ta wʊra. ²⁹ Kʊ daartɪ nɔɔnʊ wʊlʊ nan na yáaltɪ Wɛ tɪtɪ Bu wʊm tɪn, kʊntʊ tu bá tiini o na cɔgɪm kʊ gaaltɪ Wɛ tee nɪ na? Kʊntʊ tu pat Zezi jana kam Wɛ na dɛ ka ɲwaantɪ Dɪ tiɲi Dɪ ni-dʊʊrtɪ dɪm tɪn yɪ kafe mʊ, yɪ kʊ nan yɪ jana kam kʊntʊ mʊ Wɛ mɛ Dɪ fɔgɪ Dɪ kʊwɛ nɔɔnʊ wʊm kʊntʊ bɪcartɪ. Kʊntʊ tu daa ta twɪ Wɛ Joro kʊm kʊ na pat nɔɔna Wɛ zaantɪ dɪm tɪn mʊ. Kʊntʊ tɪn, o bá tiini o na cam na? ³⁰ Dɪbam nan maɲɪ dí ye wʊlʊ wʊm o na tagɪ o wɪ:

«Amʊ mʊ yɪ wʊlʊ na wʊ cɔgɪ nɔɔna dɪ ba kəm-balwaarʊ tɪn.

Amʊ wʊ pa ba joori ba na kʊlʊ na maɲɪ dɪ ba tɪn.»

Kʊ ta pʊpʊntɪ nɪ:

«Baɲa-Wɛ wʊ di Dɪ nɔɔna sartɪya.»

³¹ Kʊ nan wʊ ta tiini kʊ yɪ lɛɛrʊ dɪ wʊlʊ na kɪ o cɔgɪ yɪ ɲwɪa Tu Baɲa-Wɛ jɪɲa zʊ-o sɪ Dɪ pa o na cam tɪn.

³² Nan guli-na abam dɛɛn na dɛ yigə á na Wɛ pooni dɪm cɪga cɪga yɪ á yaartɪ zanzan te tɪn. Cam dɪm nan wʊ want abam á na vɔgɪ pu-dɪa tɪn ɲwaantɪ. ³³ Maɲa kadoɲ

nt ba yəni ba twt abam yt ba bEEST abam nɔn-kɔɔɔ yigə nt. Maɲa kadoŋ nt dt, á yəni á sE st á tɔgt á wəli balu dt na nE abam yaara yam doŋ tɪn, ³⁴ kɔ pE á tɔgt á na yaara dt balu na wɔ pɪna digə nt tɪn. Nɔɔna maa yəni ba vrt abam wəənu yt á cɪm dt wɔpolo, bEɲwaant á ye nt á maɲt á jɪgt kɔlɔ na tiini kɔ lana kɔ dwe, yt kɔb ta wɔ abam tee nt st kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn. ³⁵ Á yt yagt á na jɪgt baart te tɪn, st kɔb pa á na nyɔɔrt zanzan WE tee nt. ³⁶ Á nan maɲt st á taá jɪgt pu-dɪa, st á taá ma kɪ WE wɔbɔɲa na lagt te tɪn, st á daart á jɔni wo-laaru tɪlɔ Dɪ na goni ni st Dɪ pa abam tɪn. ³⁷ Kɔ nan pɔpɔnt WE tɔnɔ kɔm wɔnt kɔ wt:

«Kɔ daart fɪtɪn mɔ st wɔlɔ na lagt o ba tɪn laan ba.

O bá daant.

³⁸ Wɔlɔ maama na jɪgt cɪga amɔ Baɲa-WE tee nt tɪn mɔ
yt wɔlɔ na kɪ o wɔ-dɪdɔa dt amɔ tɪn,

oó na ɲwɪa cɪga cɪga.

O nan na joori kwaga,

amɔ bá ta jɪgt wɔpolo dɪd-o.»

³⁹ Dɪbam nan dat balu na joori kwaga yt ba ga ɲwɪa WE tee nt tɪn. Dɪ yt balu na kɪ dɪ wɔ-dɪdɔa dt WE yt dɪ wɔ na ɲwɪa Dɪ tee nt tɪn mɔ.

11

Wɔ-dɪdɔa kəm dt WE na yt te tɪn

¹ Nmɔ na jɪgt wɔ-dɪdɔa dt WE, kɔ kuri mɔ n ye lanyɪrant nt nmɔ wú sɪnt n na wəənu tɪlɔ n na tɪnt tɪn. Kɔ kuri mɔ n ta n jɪgt cɪga nt wəənu tɪlɔ n na ba nat dt n yɪə tɪn sɪnt tɪ wɔra. ² Nɔɔna balu na dE WE cwəɲə faɲa faɲa tɪn, kɔ yt ba na kɪ ba wɔ-dɪdɔa dt WE tɪn ɲwaant mɔ pE ba yɪrt zaɲt.

³ Ku yi dɪbam dɪ na kɪ dɪ wɔ-dɪdɔvɔ dɪ WE tɪn ŋwaant mu pat dɪ lwart ni, WE mɛ Dɪ ni-taant mu Dɪ kɪ lɔgɔ bɔɔa dɪ wɛyuu maama. Kuntɔ mu dɪ sɛ ni WE kwe wəənu tɪɔ na ba nat dɪ yiə tɪn mu Dɪ ma kɪ tɪɔ dɪ na wat dɪ nat dɪ yiə tɪn.

⁴ Abɛɪɪ dɛɛn na jɪgɪ wɔ-dɪdɔvɔ dɪ WE tɪn ŋwaant mu pɛ o kaantɪm dɪm ja kuri dɪ dwəni Kayin nyɪm dɪm. O wɔ-dɪdɔvɔ kam mu pɛ WE wɪ, o yi cɪga tu, WE na sɛ o pɛɛra yam tɪn ŋwaant. O daa tərɛ yi o wɔ-dɪdɔvɔ kam ŋwaant nan pat o taant ta wɔra.

⁵ Enɔkɪ dɪ na jɪgɪ wɔ-dɪdɔvɔ dɪ WE tɪn ŋwaant mu pɛ Dɪ kwe-o Dɪ ja Dɪ dɪ Dɪ sɔŋɔ, yi tɔvɪnt wɔ jaan-o. WE na kwe-o kuntɔ tɪn, nɔɔn-nɔɔnɔ daa wɔ nɛ o je. Ku nan na wɔ loori kuntɔ tɪn, ku maŋɪ ku ta WE tɔnɔ kum wɔnt ku wɪ, o poli WE wɔ. ⁶ Nɔɔnɔ nan na ba jɪgɪ wɔ-dɪdɔvɔ dɪ WE, o bá want o pa WE wɔ poli. Wɔɔɔ maama na tɔɛ WE tɪn, ku fɪn mu sɪ kuntɔ tu taa jɪgɪ wɔ-dɪdɔvɔ o sɛ ni WE sɪnt Dɪ wɔra yi Dɪ kɪ balɔ na lagɪ sɪ ba yi Dɪ te tɪn lanytrant.

⁷ Nowe dɪ dɛɛn na jɪgɪ wɔ-dɪdɔvɔ dɪ WE tɪn mu pɛ o sɛ Dɪ ni. WE dɛɛn tagɪ dɪd-o kɔɔɔ na lagɪ ku ba ku kɪ yi nabiinə yiə ta wɔ nɛ-ku tɪn. O ma sɛ WE ni yi o pa naboro kamunu, yi o dɪ o sɔŋɔ tiinə zɔ ku wɔ, yi WE pa ba lu na-fara bam. O kəm dɪm kuntɔ ma brɪ ni lɔgɔ bɔɔa nɔɔna balɔ na wɔ sɛ WE ni tɪn ba jɪgɪ bura. WE ma pa o na cɪga Dɪ tee ni o na kɪ o wɔ-dɪdɔvɔ dɪ WE tɪn ŋwaant.

⁸ Abraham dɛɛn na jɪgɪ wɔ-dɪdɔvɔ dɪ WE tɪn mu pɛ o nunɪ o tɪtɪ tɪɔ kum ni, o vu jəgə kalɔ WE na goni ni ni Dɪ wɔ pa-o sɪ o dwi tiinə taa te tɪn. WE na bəŋ-o ni o nunɪ kuntɔ tɪn, o sɪnt o sɛ o maa ve, yi o maŋɪ o yəri je sɪm o na ve tɪn. ⁹ O na jɪgɪ wɔ-dɪdɔvɔ dɪ WE tɪn ŋwaant mu pɛ o vu o zɔvɪt tɪɔ kum WE ya na maŋɪ Dɪ go ni sɪ Dɪ wɔ

pa-o tɪn wɔnt nɪ vɛru te. O dɛɛn zʊvɪ vwe wɔnt mʊ. Yizakɪ dɪ Zakɔbɪ balʊ Wɛ na goni Dɪ ni dɪm kʊntʊ dɪ ba dɪ tɪn dɪ zʊvɪ vwə wɔnt mʊ. ¹⁰ Kʊ brɪ nɪ Abraham dɛɛn cɛgi sɪ o zʊ tɪv kʊlʊ kuri na fɔgt kʊ cwi lanytrant tɪn mʊ. Kʊ yɪ Wɛ tɪtɪ mʊ bɛgi kʊ kuri, yɪ dɪntʊ mʊ yɪ kʊ lwarʊ.

¹¹ Abraham kaant Sara dɛɛn yɪ ka-dʊgv mʊ yɪ o kɛ lura. Dɪ kʊntʊ dɪ, o na jɪgt wɔ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ o sɛ nɪ Wɛ bɑ kwant Dɪ ni dɪm Dɪ na goni tɪn yɪ o want o lʊ bu. ¹² Kʊntʊ, kʊ zɪgt nɔn-dʊa kalʊ na yɪ Abraham yɪ o tiini o kwɪn zanzan tɪn yɪra nɪ mʊ Wɛ pɛ o lʊ dwi tiinɛ kɔgɔ kɔgɔ, nɪ calɪcwɪ na dagɪ wɛyuu nɪ naa nɪntʊ ni kaslʊ-wɪa na dagɪ yɪ kʊ wart kʊ ga te tɪn.

¹³ Nɔɔna balʊ dɛɛn na kɪ ba wɔ-dɪdʊa dɪ Wɛ kʊntʊ tɪn nan tɪgt yɪ ba wɔ nɛ wənu tɪlʊ Wɛ na goni ni sɪ Dɪ pa-ba tɪn. Ba dɛɛn maɪt ba maant nɪ wənu tɪm dɛ wɔ daant yɪ tɪ laan ba, yɪ ba nan ya ta jɪgt wɔpolo kʊ ŋwaant. Ba ma ta jaja nɪ ba yɪ vɛrə mʊ, ba kugu je tɛri lʊgv baɲa nɪ. ¹⁴ Balʊ maama na tɛ kʊntʊ doɲ tɪn brɪ nɪ ba daa ta jɪgt tɪna, sɪ baá na tɪv kʊlʊ na wɔ ta yɪ ba kugu je tɪn mʊ. ¹⁵ Ba daa ba jɪgt tɪv kʊlʊ ba na nuɲi kʊ wɔnt tɪn wɔbʊɲa ba yuu nɪ. Ba ya na jɪgt kʊ wɔbʊɲa, ba ya wɔ want ba na cwəɲə sɪ ba joori. ¹⁶ Kʊ nan na yɪ te tɪn, ba wɔbʊɲa tiini ya zʊ tɪv kʊlʊ na lana kʊ ja gaalt tɪn. Kʊntʊ mʊ yɪ Wɛ tɪtɪ sɔɲɔ kʊm. Kʊ ma pa Baɲa-Wɛ jɪgt wɔpolo dɪ ba na bə-Dɪ nɪ ba Tu Wɛ tɪn. Dɪ nan maɪt Dɪ jɪgt tɪv kʊlʊ Dɪ na ti kʊ yigə sɪ Dɪ pa-ba tɪn.

¹⁷⁻¹⁸ Kʊ yɪ Abraham na kɪ o wɔ-dɪdʊa dɪ Wɛ te tɪn mʊ pɛ o dɛɛn sɛ o kwe o bu Yizakɪ sɪ o ma kaant Baɲa-Wɛ maɲa kam Dɪ na maɲ-o sɪ Dɪ nii tɪn. Wɛ nan maɪt Dɪ go ni Dɪ pa-o nɪ: «Kʊv zɪgt Yizakɪ yɪra nɪ mʊ sɪ n dwi tiinɛ ma puli.» Dɪ kʊntʊ dɪ, o dɛɛn ta sɛ sɪ o ya ma o bu-dʊa kam o kaant Wɛ, nɪ Wɛ na brɪ-o te tɪn. ¹⁹ O dɛɛn jɪgt

cɪga nɪ Wɛ wʊ want Dɪ bi Yizakɪ Dɪ pa o yagɪ tʊʊnɪ. Kʊ nan na sɪnɪ kʊ kɪ te tɪn nyɪ dɪ Dɪ bi-o tʊʊnɪ wʊnɪ mʊ.

²⁰ Yizakɪ dɪ na jɪgɪ wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ o sɔɔɪɪ Wɛ o pa o biə Zakɔbɪ dɪ Ezayu wəənu tɪɪɪ na lagɪ tɪ ba tɪ kɪ tɪn ŋwaantɪ.

²¹ Zakɔbɪ dɪ na tu o ga fɪɪn sɪ o tɪ tɪn, o na jɪgɪ wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ o sɔɔɪɪ Wɛ o pa o bu Zʊzɛfʊ biə bam maama bale. O dɛɛn ma zi o nacəgə o zanjɪ yɪ o zuli Wɛ.

²² Zʊzɛfʊ dɪ maɲa na twɛ sɪ o tɪ tɪn, o na jɪgɪ wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ o ta dɪ Yɪstrayɛɪɪ tiinə bam nɪ baá nuɲi Ezipi tɪɪ nɪ. O ma pa-ba ni nɪ, ba na ma nuɲə, sɪ ba guri o kwi sɪm Ezipi nɪ ba ja vu ba tɪtɪ tɪɪ.

²³ Moyisi ko dɪ o nu dɪ dɛɛn na jɪgɪ wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ ba kwe-o ba səgɪ cant sɪtɔ ba na lʊg-o maɲa kalɪ tɪn. Ba ma na nɪ bu wʊm yɪ bu-laa, yɪ ba wʊ kwart fʊʊnɪ sɪ ba vɪn pa-farʊ wʊm ni.

²⁴ Moyisi dɛɛn na kɪ nɔɔnʊ tɪn, kʊ yɪ o na jɪgɪ wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn ŋwaantɪ mʊ pɛ o wʊ sɛ sɪ ba taa bə-o nɪ Pa-farʊ wʊm bukɔ bu. ²⁵ O dɛɛn maa bʊɲɪ nɪ, o na tɔgɪ dɪ Wɛ nɔɔna bam o na yaara, kʊbʊ ta gart o na yagɪ Wɛ cwəɲə yɪ o daart o di ywəəni dɪɪɪ na bá daantɪ tɪn. ²⁶ O nan bʊɲɪ nɪ, nɔɔna na goon-o nɪ ba na wʊ gooni Krisi wʊm Wɛ na lagɪ Dɪ tʊɲɪ tɪn, kʊ gart o na nɛ jɪjɪgɪrʊ zanzan Ezipi nɪ, bɛɲwaantɪ o wʊbʊɲa dɛɛn tigi pɛɛrɪ dɪɪɪ o na wʊ ba o jɔɲɪ Wɛ tee nɪ tɪn baɲa nɪ mʊ.

²⁷ Moyisi na jɪgɪ wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn ŋwaantɪ mʊ pɛ o nuɲi Ezipi nɪ yɪ o wʊ kwart pa-farʊ wʊm ban-zɔɲɔ kʊm. O maa jɪgɪ baart yɪ o wʊ sɛ sɪ o joori kwaga, bɛɲwaantɪ o ye nɪ Wɛ dɪɪɪ na ba nat dɪ yiə tɪn wʊ o yigə nɪ. ²⁸ O na jɪgɪ wʊ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ o pa Yɪstrayɛɪɪ tiinə bam dɪ Pakt candiə ba sam nɪ. O ma pa ba kɪ jana ba misi ba di sɪm niə nɪ, sɪ tʊʊnɪ malɛka kalɪ na wʊ ba sɪ ka

gυ bəkəri-kwɪn sɪm maama tɪn daa yɪ kɪ ba tɪtɪ biə bam kʊlʊkʊlʊ.

²⁹ Yistrayɛlɪ tiinə bam na kɪ ba wɔ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ nɪnɪv kʊlʊ ba na bæi nɪ Bu-sɪŋa tɪn na bam pɔɔɾɪ bɪle ba daartɪ tɪ-kʊra, yɪ Yistrayɛlɪ tiinə bam tɔgɪ da ba bɛ. Ezɪpɪ tiinə bam na kwaantɪ sɪ ba tɔgɪ ba kwaga ba bɛ tɪn, na bam ma joori ba tʊ ba naagtɪ daantɪ, yɪ kʊ pa ba maama li na ba tɪ.

³⁰ Wɛ nɔɔna bam na jɪgtɪ wɔ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ ba vu ba kaagtɪ Zeriko tɪv kʊm da yarɛpɛ, yɪ kʊ kəbri sɪm laan tʊ tɪga nɪ. ³¹ Kʊ nan daa ta na yɪ Rahabɪ wɔlʊ ya na yɪ ka-boro yɪ o zʊvɪ Zeriko nɪ tɪn, o na kɪ o wɔ-dɪdʊa dɪ Wɛ tɪn mʊ pɛ o dɛɛn jeeri Yistrayɛlɪ nɔɔna balʊ na ve sɪ ba daantɪ tɪv kʊm ba nii tɪn lanyɪrantɪ. Kʊntʊ ŋwaantɪ mʊ pɛ ba wɔ gʊ-o ba wəli dɪ balʊ na vɪn Wɛ tɪn.

³² Amʊ ya jɪgtɪ taantɪ zanzan sɪ a ta a wəli da, yɪ pwələ daa tərə sɪ a ŋɔɔntɪ nɔɔna badaara taantɪ a wəli da. Amʊ ya wʊ maŋɪ Zidɔɔn dɪ Barakɪ dɪ Samsɔn dɪ Zefite dɪ Davidi dɪ Samʊwɛlɪ dɪ faŋa faŋa Wɛ nijɔŋnə bam maama na yɪ te tɪn. ³³ Bantʊ maama dɛɛn jɪgtɪ wɔ-dɪdʊa mʊ dɪ Wɛ, yɪ ba magɪ jara ba wantɪ tɪntɪ zanzan. Ba ma kwəri ba kɪ kʊlʊ na yɪ cɪga tɪn, yɪ ba daartɪ ba jɔŋɪ kʊlʊ Wɛ na goni ni sɪ Dɪ pa-ba tɪn. Ba ma pa nywəənu niə pu yɪ tɪ daa wɔ jaantɪ-ba. ³⁴ Ba ma pa min-vʊrʊ dwe yɪ tɪ daa wɔ di-ba, yɪ ba wantɪ ba lu nɔɔna jɪta nɪ kʊ pa ba daa wɔ gʊ-ba dɪ sʊ-lwaanʊ. Ba ya bwənə mʊ yɪ ba na dam. Ba ma tiini ba na baartɪ, yɪ ba magɪ jara ba wantɪ ba zəli dwi-gɛ tiinə balʊ na yɪ ba dʊna tɪn ba pa ba viiri. ³⁵ Kaana dɪ ma na ba nɔɔna balʊ ya na tɪga tɪn na joori ba bi. Nɔɔna badonnə ma wɔ sɛ sɪ ba vɪtɪ ba tɪtɪ nɔɔna balʊ na jɪgtɪ-ba ba yaartɪ tɪn jɪŋa nɪ. Ba sɛ sɪ ba tɪ, sɪ ba joori ba bi ba na ŋwɪa kalʊ na lana ka dwe tɪn Wɛ tee nɪ.

³⁶ Ba ma yáalt WE nɔɔna badaara dɪ ba na mwant-ba yɪ ba daart ba magɪ-ba te tɪn. Ba ma vɔ nɔɔna badonnə dɪ capɔnnɔ yɪ ba kɪ-ba pɪna digə nɪ. ³⁷ Ba ma dɔlt ba badonnə dɪ kandwa ba gɔ. Ba ma sɪrt badaara yɪra kuni bɪle. Ba ma kwe sɔ-lwaanɔ ba ma gɔ ba badonnə.

WE nɔɔna badonnə maa beerə jəgə maama, yɪ ba zɔ peeni dɪ bɔnt tankwaalɔ yɪrant. Zɔrt dɪ cam ma jɪgɪ-ba, yɪ nɔɔna dɪ bɛɛst-ba. ³⁸ WE nɔɔna bam dɛɛn beeri kagɔa yuu nɪ dɪ pweeru yum nɪ mɔ, yɪ ba zɔvɪrt ba tigi pweeru gugwəəru nɪ dɪ bɔɔna wɔnt. Lɔgɔ baŋa nan ya wɔ manɪ st kɔ taa jɪgɪ nɔn-ŋɔna bam kɔntɔ dwi doŋ.

³⁹ Nɔɔna bam kɔntɔ maama yɪrt dɛɛn zaŋt ba na kɪ ba wɔ-dɪdɔa dɪ WE tɪn ŋwaant mɔ. Nan dɪ kɔntɔ dɪ, ba wɔ nɛ WE ya na goni ni st Dɪ kɪ-ba lanytrant te tɪn. ⁴⁰ WE dɛɛn nan bɔŋt st Dɪ kɪ kɔlɔ na tiini kɔ lana tɪn mɔ dɪbam ŋwaant, Dɪ na lagɪ st Dɪ pa dɪ maama tɔgɪ daant dɪ ji lanytrant fast Dɪ yigə nɪ tɪn ŋwaant.

12

WE vat dɪ zɛ dɪ na yɪ Dɪ biə tɪn ŋwaant mɔ

¹ Dɪbam nan lɔart nɪ faŋa faŋa WE nɔn-kɔgɔ kɔm kɔntɔ ba na brɪ nɪ ba jɪgɪ wɔ-dɪdɔa dɪ WE tɪn gilimi dɪbam ba brɪ cwəŋə. Kɔntɔ ŋwaant, pa-na dɪ yagɪ wo-yɔɔrɔ tɪlɔ maama na cɔ dɪbam tɪ pa dɪ wari dɪ tɔgɪ WE lanytrant tɪn, dɪ lɔartɪm dɪlɔ na jɪgɪ dɪbam tɪn, st dɪ daart dɪ kwaant dɪ duri dɪ pu-dɪa cwəŋə kalɔ WE na pɛ dɪbam tɪn wɔnt. ² Pa-na dɪ yɔɔrt dɪ taá nii Zezi. Wɔntɔ mɔ pɛ dɪbam puli dɪ kɪ dɪ wɔ-dɪdɔa dɪ WE, yɪ o ta wɔ pa dɪ taá jɪgɪ wɔ-dɪdɔa dɪ WE st kɔ vu kɔ yi gurim. O dɛɛn ma vɔ pu-dɪa yɪ o yaart o tɪ tɔvɔn-dagara baŋa nɪ. O wɔ kwart cavɪra st o tɪ tɔvɔnt dɪm kɔntɔ dwi, bɛŋwaant o nɛ nɪ WE tɪŋi ywəəni mɔ st Dɪ pa-o. O

laan ma daart o vu o jəni Baŋa-WE paart jangəŋə kum jazɪm nɪ.

³ Nan buŋɪ-na á nii Zezi na tiini o vɔ pu-dɪa dɪ nɔn-balwaarɔ na cul-o yɪ ba yaar-o te tɪn. Á nan yɪ zaŋɪ á ga baart st á yaɣɪ WE cwəŋə tɔɣɪm. ⁴ Abam na yəni á kwaant st á jaŋɪ á cɔɣɪ lwarɪm dam te tɪn, á wɔ nɔɔn-nɔɔnɔ daa ta wɔ tɪɣɪ kɔ ŋwaant. ⁵ WE tɔnɔ kum nan jɪɣɪ taant dɪlɔ na wɔ want kɔ pa abam na baart tɪn, á na yɪ WE biə tɪn ŋwaant. Nan guli-na kɔ na brɪ abam te kɔ wɪ:

«Amɔ bu, n Yuutu WE na vaŋɪ nmɔ zwe,

st n yɪ zaŋɪ n kwe-kɔ n ma n ji kafɛ.

WE na kaant-m,

st n yɪ pa n wɔ cɔɣɪ.

⁶ BEŋwaant Baŋa-WE na soe balɔ tɪn mɔ Dɪ yəni Dɪ vaŋɪ ba zwa st Dɪ pa ba kɔrɪst.

Wɔlɔ maama WE na jɔŋɪ st o taa yɪ Dɪ bu tɪn,

Dɪ yəni Dɪ ma cam mɔ Dɪ kwe-o.»

⁷ Á na nɛ yaara, kɔ yɪ st kɔ ma kwe abam mɔ. Á na yɪ WE biə tɪn mɔ paɪ Dɪ kwe abam kɔntɔ doŋ. Bu tərə o ko na ba vaŋɪ o zwe st o kɔrɪst. ⁸ WE nan ya na wɔ vaŋɪ abam zwa nɪ Dɪ na kɪ Dɪ biə bam maama te tɪn, kɔ brɪ nɪ abam dat Dɪ biə cɪga cɪga mɔ, á yɪ bu-tampirə mɔ.

⁹ Dɪbam kwə bam lɔɣɔ baŋa nɪ tɪn yəni ba vaŋɪ dɪ zwa mɔ, yɪ dɪ nɪɣɪ-ba. Kɔ nan na yɪ dɪ Ko WE dɪlɔ na te dɪ jwəəru tɪn, kɔ maŋɪ st dɪ tiini dɪ sɛ Dɪ ni, st dɪ laan na ŋwɪa Dɪ tee nɪ. ¹⁰ Dɪ kwə bam lɔɣɔ baŋa nɪ tɪn yəni ba vaŋɪ dɪ zwa bɪna fɪnfɪtɪn yɪrant mɔ, st kɔ maŋɪ dɪ ba wɔbɔŋa na lagɪ te tɪn. Dɪ Ko WE tɪtɪ nan kɪ kɔntɔ st kɔ wəli dɪbam mɔ, st dɪ want dɪ tɔɣɪ dɪ na dɪntɔ wɔ-poŋo kum doŋ. ¹¹ Maŋa kalɔ ba na yəni ba vaŋɪ dɪ zwa tɪn, kɔ yəni kɔ pa dɪ wɔ cɔɣɪ mɔ yɪ dɪ ba jɪɣɪ wɔpolo. Kɔntɔ

kwaga ni, zwa vanim dim laan wú zani balu di na kwe-ba tin di pa ba na nyooori, di ba hwita na togti ciga yi ba jigi bicart-zuru tin.

¹² Kuntu hwaani, na-na dam di baari si á taá togti WE cwəŋə. ¹³ Á taá ve cwəŋə kalu na yooori tin wuni, si balu na ve yi ba duə tin yi saari ba tu ba wəli da, si ku want ku pa ba ne sim je.

Dí wu maŋi si dí vin WE zaani dim

¹⁴ Kwaani-na si á taá zuba, si ywəni taa wu á di nɔɔɔɔ maama titari ni, si á kwəri á taá jigi wu-poro WE yigə ni, behwani nɔɔɔɔ na ba jigi wu-poro, o bá want o na Yuutu Baŋa-WE. ¹⁵ Fɔgti-na á ci á titi si nɔɔɔɔ-nɔɔɔɔ yi ga WE zaani dim, si nɔɔɔɔ-nɔɔɔɔ bicart yi zaŋi di ji ni vian na cana te tin, si ku pa ku loŋi nɔɔna zanzan si ku cɔgti-ba WE cwəŋə kam wuni. ¹⁶ Á yi pa á wuluwulu togti boorim kikiə, naa o taa gooni wənu tlu na yi WE nyim ni Ezayu deen na yi te tin. Wuntu yigə tərə di o na yi o ko bu-kwan tin. O kana maa wɔɔ, yi o kwe o nakwim dim o ma ləni o nyaani wum zɔŋa wɔdiu o di. ¹⁷ Abam nan maŋi á ye kulɔ na ki-o ku kwaga seeni tin. O joori o ba o lagɔ si o ko wum soɔli WE o pa-o, o na yi o bu-kwan tin hwaani. O ma kwaani o loori o ko wum di yi-na. O ma wu ne cwəŋə, behwani o daa wari o joori o kwani o kam dim.

¹⁸ Abam na twe WE te tin dai nɔɔɔɔni Yistrayeli tiinə bam deen na zigi piu kulɔ təŋə ni yi ba yiə na-ku yi ba kwəri ba wat ba dwe-ku di ba jita te tin. Min-fɔɔ di lim deen mu wura, duə ma mumunə ku yuu ni. ¹⁹ Ba ma ni nabɔɔ wum di kwərə na hɔɔni. Balu na ni kwərə kam kuntu tin ma loori si ka daa yi hɔɔni ka wəli da, ²⁰ behwani ka na maŋi ka kaani-ba te tin tiini ku dana ku pa-ba, di ka na tagi di ba ka wɔ: «Wulu maama na

dwe piu kum tɪn, kʊ zɪ na yɪ varɪm mʊ dɪ, sɪ á dʊl-o dɪ kandwa á gʊ.» ²¹ Wəənu tɪlʊ ba na nɛ tɪn ma tiini kʊ sɔɔrɪ ba yɪra, yɪ Moyisi tɪtɪ ta o wɪ: «Fɔʊntɪ tiini dɪ zʊ-ntɪ yɪ a yɪra sɔl.»

²² Kʊ nan daɪ kʊntʊ abam tee nɪ. Abam laan twe piu kʊlʊ yɪrɪ na yɪ Siyɔn tɪn mʊ. Kʊ maa yɪ ŋwɪa Tu Baŋa-WE tʊ-kamunu Zeruzalɛm kʊlʊ na wʊ WE-sɔŋɔ nɪ tɪn. WE malɛst kɔgɔ kɔgɔ ma jeeri daant jəgə kam kʊntʊ nɪ. ²³ Abam nan tu á wəli WE kɔgɔ kʊm wʊntɪ mʊ. Kʊ yɪ Dɪ bu-kwɪn sɪm kɔgɔ kʊm ba yɪra na pʊpʊntɪ ya tɪŋi WE-sɔŋɔ tɔnɔ kʊm wʊntɪ tɪn candiə mʊ. Kʊ yɪ WE dɪlʊ na wʊ di nabiinə maama saryə tɪn te mʊ á tu á yɪ. Kʊ maa yɪ balʊ na nɛ tɪga Dɪ yigə nɪ yɪ Dɪ laan pa ba bɪcara fɔgɪ ya kwɛ fast tɪn jwəru tɪm na wʊ mɛ tɪn mʊ á yɪə. ²⁴ Kʊ nan yɪ Zezi wʊlʊ WE na dɛ o ŋwaantɪ Dɪ go Dɪ ni-dʊʊrɪ dɪm tɪn te mʊ á yɪə. Kʊ yɪ Zezi jana kam ŋwaantɪ mʊ pɛ á fɔgɪ dɪ WE. O jana kam nan brɪ dɪbam woŋo kʊlʊ na lana kʊ dwe kʊlʊ Abɛlɪ jana kam na brɪ tɪn.

²⁵ Á taá ye sɪ á yɪ zaŋɪ á vɪn taantɪ dɪm Zezi na ŋɔɔntɪ dɪ abam tɪn. Nɔɔna balʊ dɛɛn na vɪn wʊlʊ na brɪ-ba WE kwərə lʊgʊ baŋa nɪ tɪn, ba wʊ lugi cam wʊntɪ. Dɪbam dɪ nan na vɪn Zezi, o na wʊ WE-sɔŋɔ nɪ yɪ o ŋɔɔntɪ dɪ dɪbam tɪn, dɪ wʊ wantɪ dɪ lu na? ²⁶ Faŋa faŋa tɪn, WE kwərə dɛɛn pɛ tɪga baŋa sisɪŋi, yɪ Dɪ laan go Dɪ ni Dɪ wɪ: «Amʊ daa ta wʊ joori a pa tɪga baŋa sisɪŋi bɪdwɪ, yɪ kʊ daɪ kantʊ yɪrantɪ, kʊ laan wʊ wəli dɪ wɛyuu maama mʊ.»

²⁷ WE na tagɪ Dɪ wɪ, Dɪ ta wʊ joori Dɪ kɪ kʊntʊ doŋ bɪdwɪ tɪn, kʊ brɪ nɪ wəənu tɪlʊ Dɪ na kɪ tɪn mʊ Dɪ laan lagɪ Dɪ sisɪŋi-tɪ Dɪ lɪ tɪ zɪga je nɪ, sɪ tɪ daa yɪ taa wɔra. Wəənu tɪlʊ na bá wantɪ tɪ sisɪŋi tɪn yɪrantɪ laan mʊ wʊ daartɪ.

²⁸ WE nan pɛ dɪ tɔgɪ dɪ di paartɪ dɪlʊ na bá wantɪ dɪ sisɪŋi sɪ dɪ cɔgɪ tɪn mʊ. Kʊntʊ ŋwaantɪ dɪ wʊ kɪ WE

le, yɪ dí daartí dí pa-Dl zulə yalʊ na tɔɔɔɔ Dl wɔbɔɔɔɔ tɪn, sɪ dí tɔɔɔɔ dí pa-Dl, sɪ dí taá kwart-Dl lanyɪrantɪ,
²⁹ bɛɪɔwaantɪ dɪbam Tu Wɛ nyɪ dɪ min-fɔɔɔɔ mʊ, yɪ dɪ dɪ wəənu tɪlʊ maama na ba tɔɔɔɔ Dl wɔbɔɔɔɔ tɪn.

13

Dí na wú kí te sɪ kʊ poli Wɛ wʊ tɪn

¹ Yɪ zaɔɔ á yagɪ da-sono á na yɪ da-ko-biə Zezi ɲwaantɪ tɪn. ² Taá ye-na sɪ á taá kí vərə voro. Nɔɔɔna badonnə dɛɛn na kí kʊntʊ tɪn, kʊ pɛ ba jeeri Wɛ malɛst mʊ ba sam nɪ, yɪ ba wʊ lwartɪ ba na yɪ balʊ tɪn. ³ Guli-na balʊ na wʊ pɪna digə nɪ tɪn woɲo, nɪnɛɛntɪ abam dɪ tɔɔɔɔ á wʊ pɪna digə nɪ mʊ te, sɪ á zəni-ba. Guli-na balʊ nɔɔɔna na bɛɛst-ba tɪn dɪ woɲo, nɪnɛɛntɪ abam dɪ tɔɔɔɔ á yaart mʊ te.

⁴ Baarʊ dɪ o kaantɪ maama maɔɔ sɪ ba taa zʊʊrtɪ daantɪ mʊ dɪ sono dɪ zulə. Barʊ wʊm dɪ kaantɪ wʊm maama maɔɔ sɪ ba taa jɪɔɔ cɪga mʊ da-tee nɪ. Wɛ nan wú dɪ balʊ maama na kí wo-zɔɔɔna dɪ boorim kikiə tɪn sartya.

⁵ Á yɪ pa á ɲwɪta taa tɔɔɔɔ səbu-lagɪ. Taá jɪɔɔ-na wʊpolo dɪ á na jɪɔɔ kʊlʊ tɪn. Bɛɪɔwaantɪ Wɛ maɔɔ Dl ta Dl wɪ: «Amʊ bá fɔɔɔɔ a yagɪ abam maɲa dɪ maɲa.»

⁶ Kʊntʊ ɲwaantɪ dɪbam wú ta jɪɔɔ baartɪ sɪ dí taá wɪ: «Baɲa-Wɛ mʊ yɪ dí zənnu, dí bá ta kwartɪ fʊʊntɪ.

Nɔɔɔn-nɔɔɔntʊ bá wantɪ o kí dɪbam kʊlʊkʊlʊ.»

⁷ Taá guli-na nɔɔɔna balʊ na yɪ á yigə tiinə yɪ ba dɛɛn tɔɔɔɔ Wɛ kwərə kam ba brɪ abam tɪn woɲo. Maantɪ-na á nii ba ɲwɪta dɛɛn na yɪ te sɪ kʊ vʊ kʊ yɪ ba tʊʊntɪ tɪn, sɪ á daartɪ á lwəni ba na kí ba wʊ-dɪdʊa dɪ Zezi te tɪn. ⁸ Maɲa maama Zezi Krisi yɪ nɪ o na maɔɔ o yɪ te tɪn mʊ, diin dɪ zɪm maama sɪ kʊ taa ve maɲa kalʊ na ba ti tɪn. ⁹ Yɪ pa-na nɔɔɔna ma zaastɪm-gɛ ba gantɪ abam dɪ wəənu dwi

təri təri sɪ kʊ pa á ywəri Wɛ cwəŋə nɪ. Kʊ yɪ Wɛ zaantɪ dɪm ŋwaantɪ mʊ paɪ dí na baart Wɛ cwəŋə kam wʊntɪ, sɪ kʊ daɪ wʊdiiru culim ŋwaantɪ. Balʊ na tɔgɪ wʊdiiru culim cwəŋə tɪn nan wʊ nɛ zənə kʊ ŋwaantɪ.

¹⁰ Zezi Kriisi na kwe o tɪtɪ o ma kaantɪ Baŋa-Wɛ dɪbam ŋwaantɪ te tɪn daɪ kaantɪm dɪlʊ doŋ nɔɔna na wʊ di dɪ nwana yam tɪn. Balʊ na tʊŋɪ Wɛ vwe dɪm wʊntɪ ba pa-Dɪ tɪn, ba ba jɪgɪ cwəŋə sɪ ba twəri kaantɪm dɪm kʊntʊ wəənu ba di. ¹¹ Kʊ na kɪ te tɪn, Wɛ kaantɪm yuutu wʊm yəni o gʊ vara mʊ, yɪ o ja ba jana kam o zʊ Wɛ-di-laa kʊm wʊ o ma saartɪ nɔɔna bam lwarɪm. Kʊ daartɪ vara bam tɪtɪ, baá ja nuŋɪ tɪv kʊm daa mʊ ba zwɛ maama. ¹² Zezi tʊbɪntɪ dɪm dɪ nan dɛ kʊntʊ doŋ mʊ. O yaartɪ mʊ o tɪ tɪv kʊm daa nɪ, yɪ o ma o tɪtɪ jana kam o saartɪ nɔɔna bam lwarɪm.

¹³ Kʊntʊ ŋwaantɪ, pa-na dí nuŋɪ dí vu o te tɪv kʊm daa nɪ, sɪ dí tɔgɪ dí sɛ o goonə yam doŋ. ¹⁴ Bɛŋwaantɪ, lʊgʊ baŋa yo seeni dɪbam ba jɪgɪ tɪv kʊlʊ na wʊ ta yɪ dí kugu je maŋa maama tɪn, dí nan tɪntɪ tɪv kʊlʊ na lagɪ kʊ ba tɪn mʊ.

¹⁵ Pa-na dí tɔgɪ Zezi ŋwaantɪ dí taá zuli Wɛ maŋa maama. Kʊntʊ mʊ yɪ kʊlʊ dí na wʊ kwe dí ma kaantɪ-Dɪ tɪn. Dí ni-taantɪ na brɪ Wɛ dam te tɪn mʊ yɪ pɛɛra yalʊ dí na wʊ pa-Dɪ tɪn. ¹⁶ Á yɪ swe sɪ á taá kɪ kəm-laaru, sɪ á daartɪ á taá zəni daantɪ, sɪ kʊntʊ mʊ yɪ kaantɪm dɪlʊ na poli Wɛ wʊ tɪn.

¹⁷ Taá nɪgɪ-na á yigə tiinə, sɪ á daartɪ á taá sɛ ba ni, sɪ bantʊ mʊ nii abam na wʊ ta ŋwɪ dɪ Wɛ te tɪn baŋa nɪ, yɪ baá ba ba zɪgɪ Wɛ yigə nɪ sɪ ba brɪ ba na tʊŋɪ kʊlʊ abam ŋwaantɪ tɪn. Nan taá nɪgɪ-ba sɪ ba wantɪ ba tʊŋɪ dɪ wʊpolo. Kʊ na daɪ kʊntʊ, kʊbʊ pa ba wʊ cɔgɪ, yɪ kʊ daa bá ta jɪgɪ zənə kʊ pa abam.

¹⁸ Taá loori-na WE á pa dɪbam. Dɪbam ye dí bɪcara nɪ, nɪ dí wɒ kɪ kʊlɒ na yɪ balɔɔ tɪn, yɪ dí lagɪ sɪ dí taá kɪ kʊlɒ na lana tɪn mʊ maɲa maama. ¹⁹ Amʊ nan tiini a loori abam sɪ á taá warɪ WE á pa-nɪ, sɪ kʊ pa a na cwəŋə a joori abam te lele.

²⁰ Wɒ-zuru Tu Baɲa-WE mʊ bi dí Yuutu Zezi Dɪ pa o yagɪ tʊʊnɪ, yɪ Dɪ pa o yɪ nayɪr-ŋʊm cɪga cɪga, sɪ o taa nii dɪbam balɒ na nyɪ dɪ o peeni te tɪn baɲa nɪ, dɪ o na tɪgɪ dɪbam ŋwaant tɪn. WE ma da o jana kam ŋwaant Dɪ go ni dɪlɒ na wʊ ta wɒra sɪ kʊ taa ve maɲa kalɒ na ba ti tɪn. ²¹ WE wʊ zəni abam sɪ á want á kɪ wo-laarɒ tɪlɒ maama na tɔgɪ Dɪ wɒbʊŋa tɪn, yɪ Dɪ wʊ tɔgɪ Zezi Krisi ŋwaant Dɪ kwɛ dɪbam nɪ kʊ na wʊ poli Dɪ wɒ te tɪn.

Zezi mʊ maɲɪ dɪ zulə sɪ kʊ taa ve maɲa kalɒ na ba ti tɪn. Amina.

²² A ko-biə-ba, a loori abam sɪ á zuri á yɪra á cəgi amʊ na pɒpɒnɪ kʊlɒ sɪ a ma pa á na baarɪ tɪn. Amʊ na pɒpɒnɪ taant dɪlɒ tɪn nan ba dwara.

²³ Amʊ lagɪ sɪ a pa abam lwarɪ nɪ ba yagɪ dí ko-bu Timoti yɪ o nuɲi pɪna digə nɪ. O nan na tu amʊ te lɪla, a laan wʊ pa dí tɔgɪ daant dí ba dí na abam.

²⁴ Jɔɔnɪ-na á yigə tiinə bam dɪ WE nɔɔna bam maama á pa dɪbam. Yitali tiinə bam dɪ jɔɔnɪ abam.

²⁵ WE wʊ pa abam maama yu-yoŋo.

WƐ TƆnƆ dɪ kasɪm

Kasem (Kassem): WƐ TƆnƆ dɪ kasɪm New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 25 May 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9